

JAU LENKAI SUKILO

Bet Vakarai išsigando daugiau už Rytus

Vytautas Meškauskas

Liepos 1 d. prasidėję Lenkijos darbininkų neramumai išsiplėtė į visai rimtą streiką. Ypač buvusiose Vokietijos teritorijose, Lenkijai priskirtose po II Pasaulinio karo. Dancigo, Gdynės ir Copoto miestai, po karo išsiplėtė į beveik 800,000 gyventojų turintį pramonės centrą, šias eilutes rašant, buvo suparaližuoti.

Streikui akstiną davė vyriausybės subsidijų maisto gaminiams nutraukimas dėl ko mėsos kainos pakilo beveik 80%. Vyriausybė buvo priversta taip padaryti, nes iki šiol beveik visas ketvirtis valstybės biudžeto buvo sunaudojamas tom maisto subsidijom. Tuo tarpu viso ūkio stovis po šio tokio pagerėjimo pereitame de-

šimtmetyje yra labai blogas.

Pagerėjimas buvo įmanomas tik užtraukus dideles paskolas užsieniuose. Pereitų metų pabaigoje Lenkija buvo Vakarams skolinga 19,4 bilijonus dolerių. Šiais metais Lenkija turėtų atiduoti 5,240 milijonus skolos ir netoli dviejų bilijonų nušimčių. Skolintais pinigais norėta Lenkiją supramoninti, tačiau jų elektronikos ir tekstilės pramonės gaminiai yra menkos kokybės ir negali konkuruoti su Vakarų tokiais pat gaminiais. Žemės ūkyje tebegyvena beveik trečdalis visų gyventojų, 80% žemės yra vis dar privačių savininkų valdoma, tačiau jo produkcija buvo žema, o šiais metais

dėl šalto ir labai lietingo oro — katastrofinga. O jau pereinamais metais reikėjo importuoti 10 mil. to grūdų.

Vargo išsąukų neramumų Lenkijoje jau buvo anksčiau. Dėl jų buvo pavarytas Gomulka. Dabartiniai neramumai tačiau yra geriau organizuoti ir svarbiausia jie iškėlė ir politinio pobūdžio reikalavimus, šalia didesnės laisvės tikybai ir spaudai, reikalaujama ir valdžios nekontroliuojamų darbininkų unijų organizacijų.

Žinoma, vyriausybė dar turi pakankamai jėgos streikui ninkus išvaikyti, ypač jei įsikištų dar sovietų daliniai. Jų pačioje Lenkijoje tėra dvi motorizuotos divizijos, bet reikalui esant nebūtų sunku permesti daugiau kariuomenės iš pačios Rusijos, Rytų Vokietijos, Čekoslovakijos. Bet numalšinimas pareikalautų didelės kainos ir anksčiau ar vėliau sukeltų neramumų kitur, todėl vyriausybė kol kas stengiasi atsfatyti tvarką politinėm priemonėm. Žadama pakelti atlyginimus, apeliuojama į lenkų patriotiškumą duodant suprastį, kad perėjus tam tikrą ribą — reikalaujant politinių laisvių — rizikuojama sovietų įsikišimu. Žinoma sovietai galėtų padėti ūkiškai, tačiau tik savo vartotojų sąskaiton, o tie lygiai taip pat nepatenkinti kylančiom kainom, kaip jų kolegų Lenkijoje. Oficialiai sovietai iki šiol tylėjo, tik visai neseniai jų spaudoje pasirodė žinių apie streiką.

O kaip reagavo Vakarai? Tipiškas yra N. Y. Times rugp. 19 d. vedamasis:

"Išklausius E. Kennedžio ir Ronald Reagano kalbų kaip blogai einasi Amerikai, verta pagalvoti, ką pasakyti sovietų balsuotojai, jei turėtų laisvės. Raudonoji Armija įklimpo Afganistane, už ką Sovietija buvo pasmerkta Jungtinių Tautų, sovietų diplomatija pralaimėjo Zimbabveje. Maskvos olimpijada buvo nusivylimas. Kuba liko ištikima, bet tūkstančiai rizikavo savo gyvybėm, kad iš ten išbėgti".

"Tame sąryšyje 50,000 (Nukelta į 2 psl.)

Prezidentas Carteris sveikinasi su Rimu Česoniu, kuris yra paskirtas atstovu į pagelbinę JAV delegaciją Madrido konferencijon. R. Česonis aktyviai dalyvauja Carterio perrinkimo kampanijoje.

LIETUVIS MADRIDO KONFERENCIOJE

Kaip jau rašėme Dirvoje, Rimas Česonis yra vienintelis iš pabaltiečių, kuris prezidento Carterio aktu paskirtas į pagelbinę delegaciją, sudarytą iš 30 visuomenės atstovų, šį rudenį dalyvauti Madride Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje.

Rimas Česonis, 44 metų amžiaus, gimęs Lietuvoje, gyvena prie Philadelphijos. 1959 metais jis bakalauro laipsniu baigė Marylando universitete užsienio tarnybos ir tarptautinių ryšių studijas. Yra vedęs Romą Misiūnaite ir augina lietuviškai sąmoningą šeimą. Dabartiniu metu dirbo General Electric kompanijoje, rajoninio vadovo pareigose. Prieš keturis metus R. Česonis aktyviai įsijungė į prezidentinio kandidato J. Carter rinkiminę kampaniją. Rinkimus laimėjus, R. Česonis plačiau pravėrė lietuviams duris į Baltuosius Rūmus ir gausiau negu praityje lietuviai yra kviečiami į valdines konferencijas, skiriami į valdines komisijas, o prieš porą metų ponias Carter Baltuose Rūmuose specialiai lietuviams teikėsi suruošti priėmimą. Dabartinėje prez. Carterio perrinkimo kampanijoje R. Česonis yra paskirtas būti lietuvių atstovu ir koordinuoti rinkiminius uždavinius Amerikos lietuvių tarpe.

Parinktų 30-ties atstovų sudėtyje esama visos eilės teisininkų, universiteto profesorų, unijų vadovų, tautybių sambūriuose dalyvaujančių pareigūnų. Iš jų paminėtini San Francisco merė Diane Feinstein, buvęs

JAV senatorius Clifford Case, ambasadorius Lou Lerner, Amerikos Lenkų Kongreso pirmininkas Aloysius Mazewski ir kt.

R. Česoniu teks darbuotis, kad lietuviškieji interesai nebūtų nustumti į šalį ir ieškoti savo siūlymams sąjungininkų, ypač pavergtų tautų atstovų tarpe. R. Česonis savo pagalbą jau yra pasiūlęs latviams ir estams, kurie savo atstovų delegatų sudėtyje neturi. Lietuvio atstovo buvimas JAV delegacijos sudėtyje paveiks JAV-es drąsiau kelti pavergtų tautų balsą ir jų troškimą būti nepriklausomomis. Norint turėti pilnas žmogaus teises, reikia turėti nepriklausomybę, nes tik nepriklausomoje valstybėje žmogaus teisės sėkmingiausiai gali būti puoselėjamos.

REIKALAUJA MADRIDE IŠKELTI ŽMOGAUS TEISIŲ KLAUSIMĄ

JAV kongresas priėmė kongresmanės M. Fenwick (resp., N. J.) pasiūlytą rezoliuciją, reikalaujančią, kad Madrido konferencijoje būtų iškeltas žmogaus teisių pažeidimo klausimas. Ypač primenamas žmogaus teisių laužymas Sovietų Sąjungoje, Čekoslovakijoje. JAV delegacija, kuriai vadovaus Griffin Bell, skatinama protestuoti prieš žmogaus teisių laužymą, ypač prievartos veiksmus, nukreiptus prieš Helsinkio susitarimų vykdymo stebėtojų grupes. Rezoliucija priimta Atstovų Rūmų ir Senato.

Ji dainuos DIRVOS sukaktuviniame baliuje

VANDA STANKUVIENĖ, visų mėgiama dainininkė, š. m. rugsėjo 27 d. Dirvos 65 m. sukaktuviniame baliuje Clevelande, Lietuvių Namuose, atliks meninę programą ir dainuos šokių metu su Ažuolo Stelmoko orkestru iš Chicagos.

Po konvencijų priešrinkiminių kampanijų strategija ir taktika

Atrodo, kad abiejų didžiųjų Amerikos partijų konvencijos išsigimė į cirkus, kur pasireikšti gauna progą kraštutiniai gaivalai, toli gražu nereprezentuoją krašto gyventojų daugumos pažiūras. Vienintelis daiktas, kuris priešingų pažiūrų žmones jungia į partijas tėra dar didesnė neapykanta kitai partijai ir jos kandidatams. Už tat netenka stebėtis, kad iš tokių konvencijų išplaukusi priešrinkiminė strategija ir taktika yra labai asmeniško pobūdžio. Tokia buvo prezidento Carterio kalba New Yorke. Kadangi Ronaldas Reaganas yra labai daug prikalbėjęs ir prirašęs, palyginti ne sunku iš viso to pririnkti atskirų posakių, kurie gali padėti jį pavaizduoti 'neatsakingu', 'karo kurstytoju', 'piniguočių globėju' ir 'vargšų skriaudėju'.

Trumpai: Carteris — anot N. Y. Times James Restono — norėtų įrodyti, kad Reagano asmenybė yra ašis, apie kurią sukasi rinkimai. Citatos iš jo kalbų ir raštų galėtų įrodyti, kad jis yra pavojingas užsienio politikoje ir nieko nenusimano vidaus. Žinoma, ir Carteris yra negeresnėje pozicijoje. Reaganas tik nušnekėdavo, o Carteris pridūrė visokių nesąmonių. Bet Reaganas eity neteisingu keliu, įsileisdamas į ginčą su Carteriu, kas iš jų yra kvailesnis.

Respublikonai turi daug patyrusių politikų ir atskirų sričių žinovų. Reaganas galėtų iš jų sudaryti savo būsimą ministerių kabinetą. Jis galėtų, pavyzdžiui, savo Valstybės Sekretorium pakviesti gen. Haigą, buvusį NATO vyr. vadą ir tame poste įrodžiusį savo didelius diplomatinis sugebėjimus. Tuo tarpu Carteris nesugebėjo tam postui rasti geresnį kandidatą kaip senatorių Muskie.

Restonas išveda:

"Reaganas pats, nepaisant savo pašokusio populiarumo, sunkiai galėtų pasipriešinti demokratų kaltinimams, kad jis yra senas žmogus, gyvenęs praeities fantazijos pasaulyje. Bet sumobilizavęs respublikonų talentus ir duodamas suprasti, ką jis pasiūlys į savo asmeninį štabą ir vyriausybę, Reaganas lengvai galėtų atremti demokratų puolimus dėl jo nepatyrimo užsienio politikoje ir anksčiau patvirtintų ideologinių prietarų:

"Viskas dabar kalba Reagano naudai: ekonomija, poliai, abejonės dėl Carterio sugebėjimo, skilimai demokratų tarpe, ir net Johno

Andersono kampanija, bet jis visas tas geras puses prarastų, jei leistų demokratams pagrindinę rinkimų temą paversti jo praeities pareiškimais. Kaip partijos nominuotas, sumobilizavęs visus jos talentus, Reaganas galėtų laimėti, bet vienas jis gali prarasti pačią didžiausią progą, kokia tik pasitaikė opozicijos kandidatui per visą šitą šimtmetį."

Žinoma, toks N. Y. Times patarimas gali labai nepatiktai užkietėjusiems Reagano šalininkams, tačiau syki pravedę jo kandidatūrą jie nedaug ką gali pasakyti, lygiai kaip Kennedy šalininkai, konvencijai pasibaigus. Jie turėtų atsiminti Goldwaterio likimą, kai demokratams pasisekė jį pavaizduoti 'karo kurstytoju'. Tiesa, nuotaikos šiandien kitokios negu 1964 metais, tačiau karo ir dabar niekas nenori.

Be to, nors dabar atrodo, kad Andersonas daugiau pakenks Carteriui kaip Reaganui, jis vis dar gali pastoti kelią į Baltuosius Rūmus ir Reaganui. Jei, pavyzdžiui, Andersonas pasirinktų savo viceprezidentu kokį žinomą liberalą iš demokratų tarpo, jis galėtų laimėti New Yorko liberalų partijos, kuri yra stipri ir turi balsą tik toje valstijoje išrinkimą savo kandidatui. New Yorko valstija turi 41 elektorių ir tiek gali užtekti, kad nei Carteris nei Reaganas negautų daugumos ir prezidentą išrinktų kongresas. Tuo atveju Reaganas šansų neturėtų. Kol kas tačiau Andersono populiarumas po abiejų konvencijų gerokai kritęs. Jis pradėdamas užmiršti. Jei jo populiarumas greitai nepakiltų bent iki 15%, jis nebus visai kviestas į prezidentinių kandidatų diskusijas, kas jį visai palaidotų. Politikoje tačiau nieko nėra visai tikro.

★

Kaip greitai nuotaikos keičiasi Amerikoje parodo

ir faktas, kad tuoj po demokratų konvencijos Carterio populiarumas pakilo, o Reagano smuko. Reaganas dar vyravo, bet tik 39 prieš 38% santykiu. Pereitos savaitės pradžioje Reaganas turėjo progos plačiau pakalbėti apie užsienio politikos pažiūras legionierių konvencijose Chicagoje ir Bostone. Pagrindinė tema: taiką gali išlaikyti tik būdamas stiprus.

Jau lenkai sukilo...

(Atkelta iš 1 psi.)

lenkų darbininkų sukilimas yra dar didesnis nepasisekimas... šį kartą nepatenkinti darbininkai nekalba vien apie maistą, bet reikalauja neįsivaizduojamo (savių sferoje) dalyko — politinių teisių...

"Dvi aplinkybės padidino lenkų dramos įtampą. Viena yra lenko išrinkimas Romos popiežium. Antra — artėją rinkimai JAV-bėse. Jonas Paulius II nereikalingas paaiškinimo apie padėtį Lenkijoje, reikia tikėtis, kad jo reakcija bus nuosaiki. (Faktinai Vatikano radijas iki šiol apie streiką tylėjo — vm). O kas liečia Amerikos rinkimus, tai Carteris tikrai atsimena pagarsėjusį Fordo 1976 m. pareiškimą, kad Lenkija nėra sovietų dominuojama (ir triukšmą, kurį jis sukėlė). Taip jau atsitiko, kad šiuo metu svarbiausi prezidento patarėjai yra lenkų kilmės — Brzezinskis ir Muskie. Lenkijos įvykiai čia susilauks didelio dėmesio..."

"...bet net rinkiminės propagandos įkarštyje amerikiečiai nenorėtų jėgos konfrontacijos tarp Giereko režimo ir streikininkų, jau nekalbant apie sovietų tankus. Gierekas parodė pragmatinį sugebėjimą, sukurdamas lenkišką komunizmo modelį su nemaža tautine laisve, bet kuri tačiau nealiarmuoja sovietų. AMERIKIEČIAI IR SOVIETAI TURI INTERESO, KAD JAM PASISEKTŲ IR ŠI

■ Iš kitos pusės

Liepos 31 d. Nr. šioje vietoje, atpasakojęs londoniškiam THE TIMES pasirodžiusius išvedžiojimus apie nusikaltimų naudą visuomenei — vien D. Britanijoje iš jų pragyvena apie 400,000 žmonių, pradedant policija ir baigiant kriminalinių romanų rašytojais — pasigedau nusikaltimų mūsų bendruomenės tarpe. Girdi:

"naudą iš jų kaip ir visus kitus gerus dalykus atidavėm svetimiesiems... Vienintelė paguoda yra tik tokia, kad kai kurios organizacijos vis dar turi garbės teismus. Nors darbo juose nedaug, bet vis tiek geriau būti garbės teismo negu paprastu nariu."

Atrodo, kad būsiu prasitaręs blogoje valandoje. Štai rugpjūčio 8 d. NAUJIENOSE pasirodė ilgas straipsnis apie 'Svarbias Šalių Problemas'. Jame rašoma, kad garbės teismui suspendavus tos sąjungos pirmininką, jis savo ruožtu suspendavo teismą:

"Kas liko daryti S-gos Garbės Teismui? — klausima tenai — Patiems pasitraukti išdirbus š. S-gos gerovei tiek metų ar būti išmestiems, lyg jie tikrai būtų kuomi nusikalte. Todėl nieko stebėtino, kad jie tarpusavyje pasitarę, sudėję pinigų, įgaliavo savo pirmininką teisininką M. Šnapštį uždėti ant tų visų gėdingų 'nutarimų' amerikiečių teismo Injunction su Restraining Order, kuris sustabdė tų visų 'nutarimų' vykdymą. Garbės Teismo pusę atstovauja čikagiškis advokatas p. Arthur O'Donnell ir š. m. liepos 17 d. Circuit Court, Čikagoje, sesijoje jis paprašė teisėją atidėti bylą, kad jis galėtų susipažinti su patiektu gana ilgoku atsakymu iš K. Milkovačio advokato p. A. Keželio."

Na, dar gerai, kad bent vienas advokatas yra lietuvis. Bendruomenininkams toji byla turėtų būti paskatu pagalvoti apie savo, jei ne Vyriausiąjį Tribunolą, tai bent kokius Apeliacinius Rūmus.

vm

KARTĄ.

Panašiai kalba ir kiti komentatoriai, o Valstybės Departamentas net nenori išsižioti, kad tik ko nors neišprovokavus.

Idomu, kad kaip tik prieš streiką Lenkija buvo iš principo susitarusi su Vak. Vokietija dėl naujos 674 milijonų dolerių paskolos, o kita finansininkų grupė su Bank of America priešakėje buvol nutarusi duoti papildomą 300 mil. dol. paskolą. Dabar vokiečių opozicijos vadas Josef Strauss reikalauja, kad paskola būtų duota tik tuo atveju, jei Lenkijos vyriausybė priimtų darbininkų reikalavimus. Kitu atveju, busianti tik paremta "sugedusi, nepajėgi ir neveiksminga sistema." Tačiau kokios yra garantijos, kad, gavusi paskolą, vyriausybė laikysis savo pažadų. Už tat padėtis yra paradoksali: Vakariai nori padėti išsilaikyti komunistiniam režimui. Reikia tikėtis, kad kitaip į tai

bus žiūrima Rytuose. Su tokia dvasia pakilimu, kaip Maironį apėmusiu, kai jis rašė: "Jau slavai sukilo... nebeužtvenksi upių bėgimo", nes ką gi pavergiteji gali prarasti, kaip tik savo pančius.

LAISVĖS RADIJAS PASILIKS MIUNCHENE

Dr. J. A. Gronouski, Board for International Broadcasting pirmininkas, raštu pranešė Bendram Baltiečių Komitetui Washingtono, kad jų institucija nepritaria minčiai perkelti Radio Free Europe / Radio Liberty iš Miuncheno į New Yorką. Šis ir kiti šaltiniai rodo, kad tas radijas ir toliau pasiliks Miunchene.

ANGLŲ KALBA APIE ALTĄ

Jau atiduota spausdinti Chicagos Universiteto doktoranto Antano J. Van Reenan paruošta sąlanka "American Lithuanian Council", aptariant Alto sudėtį, tikslus, atliktus darbus ir tolimesnius siekimus. Autorius yra Alto informacijų komisijos narys. Sąlanką ruošiant glaudžiai bendradarbiavo su tos komisijos pirmininku kun. J. Prunskiu.

OPPORTUNITY FOR MEDICAL TECHNOLOGIST
CLA, MT (ASCP), Lab Technologist or equivalent, immediate opening, small town hospital located 35 mi. No. of Macon, and approximately 70 miles South of Atlanta.
Salary commensurate with experience and ability. Liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to: Administrator
JASPER MEMORIAL HOSPITAL
898 College St.
Monticello, Ga. 31064
404-468-6411

(31-37)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomėnė • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NE VISŲ SUPRASTAS PAVOJUS

Mūsų krašto pavergėjas visais frontais siekia sugriauti lietuvių politinę, visuomeninę, kultūrinę veiklą ir jos institucijas. Pavojuje atsidūrė ir Vasario 16-sios gimnazija, kur mokosi mūsų vaikai, anūakai. Tai būsimieji darbuotojai, kuriems teks tęsti lietuviybės darbą. Todėl Lietuvos okupantui ypač svarbu tą žaliąjį prieauglį infiltruoti, kitaip tariant, melaginga komunistine propaganda nuodyti jauną protą, padaryti priaugančiąją kartą indeferentišką Lietuvos laisvinimo darbui.

Lietuvos okupanto įkurtoji TĖVIŠKĖS DRAUGIJA yra tie spąstai, į kuriuos jis nori įpauoti mūsų jaunimą. Sovietam pasidavęs šios draugijos pirmininkas kartu su savo agentais, turimomis žiniomis, kiekvienais metais organizuoja ekskursijas į pavergtą Lietuvą, anot jų, pasiūlyti "kokia dabar Lietuva pažangi, laisva; čia nėra bedarbių, mokslas visiems prieinamas, puikūs studijuojančiam jaunimui bendrabučiai" ir t.t.

Tie agentai suvilioja ir Vasario 16 gimnazijos mokinius dalyvauti tokiose ekskursijose. Apmoka keliones, leidžia ilgiau pabūti Lietuvoje, vežioja, vaišina, linksmina "politinėm dainom". Yra buvę, kad pasiūlo ir vėdos, kad būtų lengviau išgauti iš jaunuolio agentui reikalingų komunistinei propagandai pasiūlymų.

Nežiūrint, kad tokiose ekskursijose dalyvauja ne vien Vasario 16-sios gimnazijos moksleiviai, bet ir pašaliniai jaunuoliai, nepriklausą gimnazijai, TĖVIŠKĖS DRAUGIJA skelbia, kad tai FV (Federalinės Vokietijos) lietuvių gimnazijos moksleivių ekskursija. Tai daroma tikslu pabrėžti šios gimnazijos prielankumą TĖVIŠKĖS DRAUGIJAI ir išseivijos jaunimo susidomėjimą tokiomis ekskursijomis.

Taigi laikas rimtai susirūpinti. Vasario 16 gimnazija neužilgo pradės mokslo metus. Nėra abejonių, kad TĖVIŠKĖS DRAUGIJA apsimetusi eriuko kailyje vėl

bandys skverbtis į šią gimnaziją. Jiems labai gerai žinoma, kad dėl tų ekskursijų lietuvių išseivija smarkiai ginčijasi. Gali sustoti net parama gimnazijai. To ir siekia Lietuvos okupantas. Jis norėtų sunaikinti šį svarbų lietuviybės židinį, kur jaunimas auklėjamas tautiniais pagrindais, kur vyksta patriotinis judėjimas. TĖVIŠKĖS DRAUGIJA net nevadina šios gimnazijos jos tikrojo vardu. Vadina ją "FV lietuvių gimnazija", nes "Vasario 16-ji" primena okupantui Lietuvos valstybinę nepriklausomybę, kurią jis sugriovė prieš 40 metų.

Išidėmėtina mus visus pamokanti Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos suvažiavime, įvyku-

MIELI LIETUVIAI TĖVAI,

Nauji mokslo metai jau čia pat, ir netrukus išleisime vaikus į mokyklas. Jie mokysis daugelio dalykų, ir visa tai reikalinga. Bet lietuvių kalba viešosiose bendrojo lavinimo mokyklose nebus mokoma, nes gyvename ne savame krašte. Tačiau žinome, kad kalba yra pagrindinis dalykas tautinei tapatybei išlaikyti. Todėl, jei norime, kad vaikai liktų lietuviais, išmokykime juos lietuvių kalbos.

Šeimos vaidmuo labai didelis. Net Jungtinės tautos paskelbė šiuos metus šeimos metais. Šeima yra ir pagrindinis veiksnys kalbai vaikuose įskiepyti. Todėl:

1. Kalbėkime namie su vaikais lietuviškai. Darykime tai kasdien, pastoviai. Mūsų namai tebūnie mūsų lietuviška tvirtovė.

2. Pramokykime juos lietuviškai skaityti bei rašyti prieš leidžiant juos į amerikietiškas mokyklas. Išmokęs pirma lietuviškai skaityti, vaikas lengviau mokysis ir angliškai, bet ne atvirkščiai.

Mokykla yra veiksminga, didelė šeimos talkininkė. Todėl:

1. Leiskime vaikus į lietuviškas mokyklas. Už visas pastangas vaikai bus vėliau tėvams dėkingi, nes išmokimas gimtosios kalbos yra didelis turtas, duodąs visame gyvenime daug galimybių. Dalyvavimas savos tautos kultūriname gyvenime darys Jūsų vaiko gyvenimą daug turtingesnį ir prasmingesnį. Neatimkime jam tos galimybes.

2. Jei lit. mokykla toli, vežkime vaikus į mokyklą pamainomis arba rečiau, kad ir kartą į mėnesį. Mokytojai nurodant ir tėvams padedant, vaikas gali ir namie pakenčiamai mokytis.

3. Jei lit. mokykla nepasiekiamą, tesimoko vaikai korespondenciniu būdu. Reikia tik kreiptis į švietimo tarnybą. Turime gerai paruoštų vadovėlių ir pratimų knygų nuo pirmo pr. mokyklos skyriaus ligi paskutinės aukštesniosios mokyklos klasės.

Lietuvių kalba yra vertybė. Kiekvienai vertybei pasiekti reikia pastangų. Reikia pastangų ir lietuvių vaikams įskiepyti. Mes tai galime pasiekti, nes "lietuviams esame mes gimę, lietuviais norime ir būt."

Jonas Kavaliūnas
JAV LB švietimo Tarybos
Pirmininkas

Los Angeles lietuviai mėgsta pavažinėti po kitas kolonijas ir grįžę papasakoti, kokie puikūs kitur esą lietuvių klubai, kokie ištaigingi ir puošnūs jų įrengimai. Gal atėjo laikas jei ne pasigirti, tai bent pasidžiaugti ir mūsų nors kukliais, bet nuosavais, Tautiniais Namais, bei paminėti vardus asmenų, kurie tiek daug dirbo ir vargo, kad juos pastatyti ant kojų.

Mažytė ir labai plačiai išsiblaškiusi buvo Kalifornijos lietuvių kolonija kai prieš dvidešimt septynerius metus patys pirmieji veikėjai — idealistai pradėjo planuoti ir kalbėti apie lietuviškos kultūrinės pastogės reikalingumą. Įvairios grupės privačiai ir organizuo-

siamė š. m. birželio 7 d., Brooklyne, N. Y., priimta nepaprastos svarbos rezoliucija, kur sakoma: "Ateityje nei vienas lietuvis neturi vykdyti į pavergtą Lietuvą per TĖVIŠKĖS DRAUGIJA ar kitas panašias organizacijas."

Remdami ir vykdydami šią rezoliuciją, užkirstume kelią okupanto pastangoms mulkinti mūsų jaunimą ir naudoti jį savo propagandai.

Lietuvių Moterų Klubų
Federacija

LOS ANGELES LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI KASMET GERĖJA

Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų vadovybė. Iš kairės: R. Žemaitaitis, V. Stokas, R. Aneliasukas, pirm. J. Petronis, V. Juodvalkis, Br. Dūda ir A. Pečiulis. Dirvos sukakties proga valdyba atsiuntė 100 dol.

tai, pradėjo ieškoti bei apžiūrėti labiau tinkamus rinkoje esančius pirkinius. Kiek ten buvo entuziazmo, kiek užsidegimo bei gerų norų, bet drauge ir kiek naimumo, neįvykdomų ir nepateisinamų reikalavimų bei pasakiškų planų. Tas, žinoma, sudarė beveik neperžengiamas kliūtis ir skandinančias prarajas. "Niekio nebus, niekas iš to neišeis", sakė tie, kurie save skaitė šaltais ir biznieriškai galvojančiais. Keletas užsispyrusių ir pasišventusių entuziastų, su Los Angeles Tautinės Sąjungos skyriumi priešaky, vistiek padarė savo. O kiek tie pirmūnai turėjo darbo, kiek reikėjo panaudoti takto ir gražbylostės, kol surinko pakankamai pritariančių lietuvių, kurie, su šimtaine rankoje, įstojo į narius, tuo įgalindami surinkti pakankamą sumą numatyto pastato užpirkimo įmokėjimui. Pagaliau, 1961 metų rugpiūčio 2 dieną, buvo pasirašyti paskutiniai dokumentai, sumokėti pinigai, perimta skola ir gauti raktai. Nuo šios dienos Los Angeles lietuviškoji visuomenė įsigijo Tautinius Namus. Ne labai buvo koks tasai pastatas, ne taip jau gerai tinkamas numatytai paskirčiai ir reikalingas didelio

remonto. Tų dienų sąlygos neleido nieko tinkamo įsigyti.

Pirmasis Los Angeles Lietuvių Namų direktorių valdybos posėdis įvyko 1961 metų rugpiūčio 7 dieną. Pirmoji direktorių valdyba susidėjo iš šių pionierių — pasišventėlių: Alfonsas Valavičius — pirmininkas, Bronius Dūda — vicepirmininkas, Vytautas Aleksandrūnas — sekretorius, Bruno Gediminas — išdininkas, Alfa Latvėnas, Aleksas Kiršonis ir Antanas Mažeika — nariai. Prie šių pirmūnų tuoj prisijungė dr. Juozas Jurkūnas, Balys Mackiala, dr. Pranas Pamataitis, Pranas Skirmantas ir dar keletas kitų, ilgą eilę metų tyliai dirbusių Tautinių Namų gerovei. Šia žinomi ir gerbiami kolonijos asmenys vienas po kito buvo renkami Tautinių Namų vadovybėn, užsikraudami sunkią ir nedėkingą našta vadovauti skoloms apkrautam ir amžinai remontų reikalingam, nepajėgiančiam pats save išlaikyti pastatui. Jie tik patys nežino, kiek jie, reikalui spaudžiant, pridėjo iš savo kišenės ir kiek Tautiniai Namai jiems skolingi nemiegotų naktų ir beilių darbo valandų. Jiems turi

(Nukelta į 4 psl.)

L. A. Tautinių Namų pirmininko J. Petronio darbščioji žmona Julija, vienos šventės metu šeiminkaujanti Tautinių Namų virtuvėje, daug padeda rengiant įvairius parengimus.

Vytautas Kutkus
JAV LB Krašto Valdybos
Pirmininkas

Los Angeles lietuviai

KALIFORNIJOJE MIRĖ SAULIUS TOMAS ZAUNIUS

1980 m. rugpiūčio 16 d. Santa Barbaroje, Kalifornijoje, savo darbovietėje staugia mirė Saulius Tomas Zaunius, buv. Lietuvos užsienių reikalų ministro Dr. Dovo Zauniaus ir operos solistės Vincės Jonuškaitės-Zaunienės sūnus.

Velionis buvo gimęs Kaune 1929 m. rugsėjo 3 d. Nuo 1944 metų vasaros išgyveno ketverius metus Vakarų Vokietijoje, iš kur 1948 m. atvyko į Santą Barbarą. Po to Los Angeles universitete (ULCA) studijavo politinius mokslus, gaudamas bakalaurą. Tolesnes studijas, deja, sutrukdė Korėjos karas. Saulius buvo mobilizuotas ir apie trejetą metų aktyviai dalyvavo karo veiksmuose, kur buvo sunkiai sužalota jo sveikata, nebeapsitaisiusi ir po demobilizacijos.

Nepaisant įvairių sunkumų, Saulius Zaunius toliau tęsė studijas New Yorko Universitete (NYU), išgydamas politinių mokslų istorijos magistro laipsnį, diplominiam darbui pasirinkęs įdomią lietuvišką temą apie 1926 metų perversmą nepriklausomoje Lietuvoje. Dėl sveikatos pašilimo toliau reikštis savo pasirinktų studijų srityje, deja, nebuvo palankių sąlygų.

1968 metais velionis vėl persikėlė Kalifornijon, kur Santa Barbaroje savo mirusios sesers, ankstyvesnės išeivės, namuose buvo apsigyvenusi jo motina, ištikimiausia ir visą laiką tik jam pasiaukojusi globėja. Graži ir sveika šios vietovės aplinka kurį laiką itin palankiai atsiliopė Sauliaus sveikatai. Jis čia sutiko ir vedė Dalią Žilinskaitę, su kuria susilaukė sūnaus, taip pat pakrikštijo jo senelio Dovo vardą.

Velionis buvo palaidotas 1980. VIII. 19 d. Santa Barbaros kapinėse netoli savo tetos amžino poilsio vietos. Katalikiškose apeigose ir laidotuviuose dalyvavo Santa Barbaros lietuviai ir būrys šeimos giminių, draugų ir pažįstamų iš Los Angeles, sesuo dr. Augusta Zauniūtė-Šaulienė iš Chicago, sesuo Giedrė Zauniūtė iš Cranfordo, N. J. ir sesuo Danutė Leskaitytė-Allman su dukterimis iš Oregono.

Trumpą atsisveikinimo kalbą kapinėse Los Angeles skautų vienetų vardu pasakė Valerija Barmienė, jautrią užuojautą pareiškė daug šeimai padėjęs liūdesio dienomis santabarbarietis kaimynas Klemas Galiūnas, šeimos vardu pakviesdamas šermenų pobūviui į Vincės Jonuškaitės - Zaunienės na-

mus (1315 Laguna St., Santa Barbara, Calif. 93101). Čia ilgesnį prisiminimų kalbą apie velionį, jo tėvus ir šeimą pasakė artimas jų bičiulis Bronys Raila.

Buvo sugiedota Marijos giesmė ir Lietuvos himnas.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ SKAUTŲ STOVYKLA

Jau daugiau kaip 10 metų Kalifornijoje lietuviai skautai ir skautės porą vasaros savaitę praleidžia savo stovykloje San Bernardino kalnuose, į šiaurę nuo Big Bear ežero.

Ežeras nemažo ploto, šėšių tūkstančių su viršum pėdų aukštumoje nuo jūros lygio. Jo pietuose aukštų kalnų šiaurinė pusėjė per vasarą sniegas nenutirpsta. Lietuvių stovyklavietė yra septynių tūkstančių pėdų su viršum aukštumoje. Pavadinta Rambynu.

Vaclovas Sviderskas, Juozo Milvydo stovyklos viršininkas. Jis yra devynerius metus vadovavęs vilkiukų auklėjimui ir ejęs kitas reikšmingas pareigas Los Angeles skautų veikloje.

Šios vasaros stovyklavimas pradėtas rugpiūčio 2 d. Skautai ir skautės suvažiavo iš įvairių miestų, kai kurie net iš kitų valstybių: Nida Griniūtė iš Washington, D. C., Tomas Dundzila iš Chicago, Rūta Matulionytė iš Reno, Nevada. Kaip ir kasmet per eilę metų ir šios vasaros stovyklavimui iš San Francisco atskrido Darius Novickis ir Brigita Novickytė, Daina ir Viltis Janutaitės iš Berkeley, Cal. Pirmą vakarą įsiregistravo 60 skautų-čių. Antrai stovyklavimo savaitę suvažiavo daugiau jaunimo, ypač, kad paukštytės ir vilkukai tik antrą stovyklos savaitę buvo kviečiami.

Stovyklos viršininku buvo prityręs skautininkas Vaclovas Sviderskas. Skau-

Daina Janutaitė iš šiaurinės Kalifornijos dalyvauja Los Angeles skautų stovykloje jau devinti metai iš eilės. Mokoši St. Rose mergaičių akademijoje San Francisco mieste.

Viltis Janutaitė mokoši Šv. Juozapo parapijos mokykloje Berkeley mieste. Šešeri metai iš eilės vis atvyksta į L. A. skautų stovyklą.

čių stovyklės vadovės — Vanda Zelenienė ir Irutė Koklienė. Skautų stovyklės vadovai Saulius Vizgirdas ir Dobilas Steikūnas. Išdininkė Petrutė Valiulienė, ūkio vadovas Mindaugas Gedgaudas. Šeiminkės Violeta Gedgaudienė ir Danutė Janutienė. Ligonų kambario priežiūrėtoja ir medicinos pagalbos teikėja medicinos sesuo Aldona Vencienė.

Šių metų stovykla skirta prisiminti skautą vytį Juozą Milvydą, tad jo vardu stovykla ir buvo pavadinta. J. Milvydas nuo gimnazijos metų skautavo. Baigęs universitete statybos inžinieriaus mokslą, buvo pakviestas profesorius asistentu. Gimęs buvo 1914 m. Telšiuose, o mirė pašautas Kaune 1941 m. bolševikus išveįant.

Pirmosios stovyklautojų dienos ir linksmos ir darbais gausios. Stovyklavietė yra apsupta valdiško miško, tad ir privati skautų nuosavybė valdžios kontroliuojamas — priešgaisrinės apsaugos priemonių ir švaros inspektoriai lankosi, liepia apie palapines ir apie valgyklos namą tik gryną smėlį palikti, kas galėtų degti viskas turi būt nugrębta ir pašalinta.

Tarp tų ūkiškų pasiruošimų vykdoma ir skautavimo programa. Ypač skirta mažai laiko sportui, kaip irklavimas Big Bear ežere ir jodinėjimo arkliais.

(kj)

L.A. Tautiniai Namai...

(Atkelta iš 3 psl.)

būti mūsų padėka už tuos visus mielus prisiminimus gražių ir įspūdingų Naujų Metų sutikimų ir kitų švenčių bei minėjimų, viešų ar privačių, po kad ir gana kukliu, bet savu lietuviškų namų stogu.

Alfos Latvėno ir dr. Juozo Jurkūno jau nebeturime gyvųjų tarpe. Bet kiti pirmūnai — inciatoriai dar ir šiandien darbu bei patarimu prisideda prie Tautinių Namų didėjančio gėrbūvio. O kad tasai gėrbūvis tikrai didėja, niekas šiandien negali ir jau nebenori užginčyti.

1977 metais į direktorių valdybą buvo išrinktas ir paprašytas perimti pirminko pareigas šimtadarbis kolonijos veikėjas Jonas Petronis, kuris tas pareigas su didžiausiu pasisekimu eina iki šios dienos. Kur čia viską išskaičiuoti ir nieko neužmiršti, kur suminėti viską, kas buvo per tuos porą metų nuveikta, bet jam pirminkaujant dalininkais įstojo apie penkiasdešimt naujų narių, buvo baigta išmokėti skola, ką atšventėme iškilminga paskolos lakšto sudeginimo ceremonija. Pastatas iš lauko ir vidaus atremontuotas, salei ir virtuvei supirkti nauji įrengimai, puikiai įrengtas ir išpuoštas baras. Viena patalpa paskirta lietuviškam jaunimui, atliekamos nuo veiklos patalpos pelningai išnuomos.

Nežiūrint, koks darbštus ir sumanus yra Tautinių Namų pirminkas Petronis, jis pats pirmasis prisipažįsta, kad čia nėra vieno žmogaus nuopelnas ir niekuomet neužmiršta padėkoti kitiems, prisidėjusiems prie Tautinių Namų gėrovės, ypatingai valdybos nariui Broniui Dūdai už jo nesvyruojantį pasišventimą.

Taiigi, reikia pripažinti,

kad Los Angeles Lietuvių Namai turi stiprų kūną ir gerą galvą. Baigiant turiu paminėti ir šios mūsų lietuviškos pastogės sielą — Jusau kaupu turėdama įvairių lijų Petronienę, kuri, nors kitų įsipareigojimų, visuomet su entuziazmu, geru ūpu ir nesibaigiančia jaunatviška energija padeda savo vyrui renginių paruošime, dažnai perimdama visą vyriausios šeiminkės našta.

Sėkmės Tautiniams Namams, sėkmės ir padėka tiems, kurie nors ir pavargdami, bet vistiek, kaip tasai mitologinis Atlasas, mūsų Tautinius Namus neša ir neš ant savo pečių. (rs)

MACHINIST

East side company has need for 1 qualified Toolmaker to construct, after and repair tools, dies, jigs and fixtures, for production and plant use.

At least 1 year exp. required.

Company paid pension plan, accident life and sickness insurance, hospitalization.

If you quality and are interested, call:

216-461-5200, ext. 263 for an appointment

PREFORMED LINE PRODUCTS CO.

5349 ST. CLAIR
CLEVELAND, OHIO 44143

Equal Opportunity Employer M/F

STRUTURAL DETAILERS

Minimum 5 years experience in structural detailing with a working knowledge of joists, deck and rebar. Phone 814-459-2715 or send resume to:

ERIE STEEL PRODUCTS

2420 WEST 15TH ST.

ERIE, PA. 16505

Attention: MR. J. HOSKINS (33-39)

LAYOUT FITTERS

BROAD CORPORATION, leading in-plant structural steel fabricator, is now accepting applications for experienced layout fitters. 2-3 years structural steel fabricating experience in necessary. Must be able to read and interpret structural steel blueprints. Excellent salary and benefits.

Contact Mr. Gengle

313-849-3067

or

313-849-3400.

(33-34)

ATVYKĘ Į CHICAGĄ, BŪTINAI PASINAUDOKITE PROGA

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Telefonai:

krautuvės: (312) 263-5826

namų: (312) 677-8489

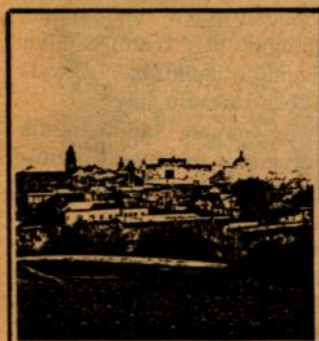

KŪRYBA IR MOKSLAS

Naujieji Liudo Dovydeno apsakymai

Kazimieras Barėnas

VASAROS VIDUDIENIS

Liudas Dovydenas

Išikūręs JAV-bėse, Liudas Dovydenas kaip rašytojas bus suradęs savo kūrybiniam darbui įdomų ir jo plunksnos vertą naują pasaulį. Tai senosios lietuvių emigracijos pasaulis. Apie aną senąją kartą yra rašę ir kai kurie jos vienaamžiai, išgyvenę tuos pačius vargus, bet vienam kitam anų rašytojų gal bus pritrūkę pakankamai talento visa tai patraukliau atkurti, o kai kas iš jų (pvz., Antanas Tulys) buvo jau iš dalies atitolę nuo vadinamosios vargo emigrantinė inteligentią ar labiau prasimušusius.

Šiuo pokariu į Ameriką nusikėlusieji rašytojai savo kūrybos lauką yra pasirinkę vis arba Lietuvą, kurią jie pažinojo (ar ir dabartinę, tiesiogiai nepažįstamą), arba savo aplinką, arba tolimą praeitį-istoriją. Į tuos senusius seseris ir brolius, kurie iš savo krašto bėgo seniau nuo ko nors ar skubėjo duonos kėsnio ieškodami, retas kas atkreipia akį. L. Dovydenas čia yra reta ir maloni išimtis. Jis į tą senųjų dažniausiai sunkų ir vargingą gyvenimą bus įsigilinęs kaip reikiant, ištyręs jį iki panagių, nes ir rašo apie jį taip, tarytum tai būtų jo paties išgyventa. Šitai išduoda ne tik jo kūrinių nuotaika, bet ir visokios detalės ir net žodynas. O šitai labai akivaizdžiai liudija Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo išleistoji L. Dovydeno apsakymų knyga *Vasaros vidudienis* (244 psl., kietai įrišta, applanke atspausta Jono Dovydeno daryta miesto vaizdo nuotrauka; kainą 8 dol.).

Tačiau ši knyga būtų lyg ir savotiškas tęsinys anksčiau (1974 m.) Londone Nidos knygų klubo išleistojo kito rinkinio — "Pašiurpo mano vėlnias". Jau ten skaitytojas bus stipriai pajutęs skonį, kaip L. Dovydenas vaizduoja tuos senuosius

lietuvių emigrantus. Kaip šiame, taip ir aname rinkinyje ne visi apsakymai skirti tiems seniesiems, bet per abi knygas jau susidaro, palyginti, platokas jų gyvenimo vaizdas, kuris skaitytoją patraukia ir šviežumu ir rašytojo sugebėjimu visa tai atkurti, paversti menu. Ten jau turėjome progos susipažinti su užgriuvusių anglikasių išgyvenimais (apsakyme "Žmogus ir žiurkės"), su istorija Benedikto Milaknio, kuris galima sakyti, išvijo Lietuvoje dukterį iš namų, o paskui ir pats ją atsivijo ir jos buvo priglauostas ("Virvės"), su likimais Veronikos Rapalionienės, jos sūnaus Rapolo ir Petro Trakimo ("Toks tai ir gyvenimas žmogaus"), su tirštu, mažą romaniuką primenančiu pasakojimu apie Emiliją ("Lygal"). Kai tuos kūrinius perskaitai, pamažu taip ir atsiveria tų žmonių gyvenimas, ne kokių nors herojų, kurie grūmiasi dėl didžiųjų idėjų, versdami pasaulį ant šono, bet kasdienišku, skurdžių brolių ir seserų, mažą šviesos teturėjusių, dažnai nuskriaudžiamų ir vargingai pelnančių duoną. Gyvenimas jų, be abejo, kitoks, negu po šio karo Amerikoje įsikūrusių ir dailiai prasigvenusių. Kitokie žmonės, kitokia, žinoma, ir Amerika.

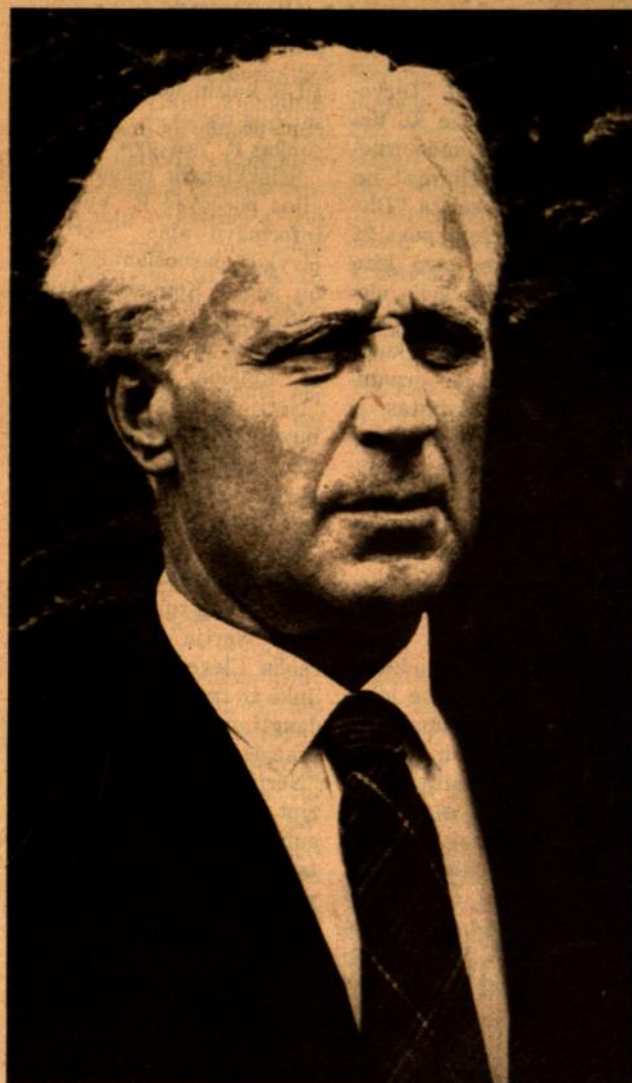
Aną knygą pažindamas, nekantriai griebiesi ir naujosios. Joje išspausdintųjų apsakymų siužetai taip pat įvairuoja tarp Lietuvos ir Amerikos (tiesa, vienas nedidelis kūrinių, pavadintas "Uu-ū!", nukelia skaitytoją į sovietinę Rusiją). Iš Lietuvos temomis pateiktų kūrinių, be abejo, patys nuotaikingiausi ir tuo pačiu dovėniškiausi yra tie trumpo metražo dalykėliai apie vaiką ir pasakorių senį Karalių (pavadinimą knygai davęs "Vasaros vidudienis" su poskyriais "Pasirinkimas vidudienyje" ir "Galvą iškėlus", o taip pat "Susitikimas prie upės" ir "Karalius ir vieversys"). Tai tarytum atkurtos sube-tristintos vaikystės atsiminimų nuotrupos: tasai vaiko nuostabus pasaulis, kuriame išsitenka ir noras perprasti, kas aplinkui yra, ir pastangos sutapti su aplinka, ir troškimas suimti į save visas žinias, kurias išgirsti senuosius, daug išgyvenusius pasakojant. L. Dovydenas, žinia, mėgsta į savo pasakojimus įvesdinti taip pat ir senius, dažniausiai daug žinančius ir išgy-

venusius, retus egzempliorius, labai sutapusius su gamta, kokių tikriausiai dabar jau nebėra — tai rašytojo vaikystės senosios kartos kai kurie atstovai. Šičia jiems atstovauja Karalius.

Didžiojoje dalyje kūrinių ir čia vaizduojama Amerika ir jos lietuviai, daugiausia vis tie, kuriuos iš gimtojo krašto atitraukė noras prasimanyti sau pragyvenimą. Nelinksma ta jų Amerika, nes joje kaip ir nėra šviesių, optimistiškų pragiedrulių. O jeigu ir būtų, jeigu žmogus ir sugeba prasigventi, tai vis dėlto tas naujasis pasaulis yra per daug sudėtingas, kad geram žmogui visada pasisektų laimėti. Tų gerų žmonių netrūksta L. Dovydeno apsakymuose. Štai pačiame pirmuoju knygoje išspausdintame stambesniame (48 psl.) kūrinyje "Admirolas gieda" susiduriame su Amerika, kurioje pradeda įsigalėti depresija ir nedarbas. Levonas Pipčius ir yra tokio nedarbo auka — jį pamatome jau tryliką dieną ne tik pėsčią, bet ir basą iš Virginijos žygiuojantį į Marviną, į tą vietą, iš kurios jis prieš trisdešimt trejus metus iškeliavo įsidarbinti kasyklose. Prisiminkime jam iškyla senas gaidžio giedojimas, ir Ašmėgos, pas kuriuos jis užsuka ir apsistoja, pasirodo, taip pat turi gaidį, Admirolu vadinamą, ir apsakyme tasai giedorius lyg ir sudaro ašį, apie kurią supinta daug nuotykių, kurie skaitytojui atskleidžia svetimame krašte neįsitvirtinusio žmogaus netikrumą, baimę, sukiužimą ir kartais išradingumą visaip suktis, kad kaip nors būtų užtikrinta ši diena, o gal ir rytoj.

"Telefone", kitame stambesniame apsakyme, vaizduojama lyg ir tam tikras perėinamasis tarpas tarp tos senosios, vyresniąją lietuvių kartą priėmusios, ir naujosios, nusi kaltimais pradėjusios garsėti Amerikos. Povilas Šakalys be telefono negyveno amžiu, o kai sūnus įtaisė jam tą modernią susisiektimo priemonę, tai iškilo ne tik nesupratimų, bet ir nežmoniškų jį to didelio krašto ir sugedusio jo jaunimo pusė. Sūnus ne išviliojo iš tėvo visus sutaupytus pinigus, bet nusikalstamu būdu atėmė ir net tėvo trobą prasišalino.

Tasai susidūrimas geros ir iškrypusios, žmogiška širdim ir doleriu gyvenimą matuojančios Amerikos yra esminiai dalykai ir kituose

Rašytojas Liudas Dovydenas

dviejuose apsakymuose. "Varnėnų kondominijume" iš Emily Rozenbush pasakojimo padvelkia puvėsiu kvapas. Rodydama beveik sentimentalų rūpestį lizdo netekusiems mažiems varnėnams, ji iš dalies gal ir tuo prislepia kitą savo gyvenimo pusę — tą klubą, kuriame vyksta "meilės seansai", ir savo vaikščiojimus pas Shusterį. Kitame apsakyme, pavadintame "Paskutinis mazgas", jau vien mažesnė pusė ten vaizduojamų žmonių beturi širdį ten, kur ji turėtų būti, ir tokią, kokios iš žmogaus lauktum. Ir iš tų širdis turinčių kaip tikras žmoniškumo šviesulys labiausiai išsiskiria Kristina, kuri rūpinasi, kaip padoriai palaidoti mirusią motiną, kuriai ir gyvai ji nesigailėjo nieko. O visus kitus, kuriems mirusioji taip pat turėtų būti brangi ir rūpėti, jau nebepataisomai yra užvaldęs godumas ir šykštumas. Jie tik ir tegalvoja, kaip išsisukti, kad nereikėtų mokėti už laidotuves.

Gal ir kitiems skaitytojams, kaip ir man, tokį įspūdį darys knygoje paskutiniu juo išspausdintas nedidelis apsakymas "Kardinolo pati miršta". Fonas, kuriame viskas vyksta, beveik idiliškas: šakoti klevai, upe lyje raibuliuojančios žvaigždės, už sodo burkuoja balandžiai, ir dar muzika gir-dėti. O tame fone prislopinta vyksta didelė Trainių ne-

laimė. Pasakotojas sutik-tam kaimynui Trainiui užsi-mena, kad miršta palaužtais sparnais paukštė kardinolė. O Trainio sūnus iš Vietna-mo grįžo be kojų ir toks parvažiuos pas tėvus. Sun-ku laukti tėvui, dar sunkiau motinai, kuri mezga žalias ir mėlynas kojines ir nie-kaip nesutinka, kad namuo-se būtų išpiauti visi slenks-niai, idant sūnus galėtų lengviau važinėti. Tarytum visas sunkumas ir teuzkliū-tų už tų slenksčių ar mirš-tančios paukštės kardinolės tragedija būtų lygi bekojo sūnaus laukiančių tėvų Trainių tragedijai, — taip meistriškai apsakyme pris-leptas žmogaus skausmas.

Pasigėrėjęs knyga, nie-kaip negali dar praleisti nu-tylėdamas vieną būdingą Liudo Dovydeno apsakymų bruožą — jo pamėgimą be-veik visur įpinti kokį paukš-tį, gyvulį ar žvėrį, apie kurį dažnai sukasi veiksmas ar veikėjų mintys. Turbūt, ra-šytojas tą palinkimą bus iš-nešiojęs ligi šiol nuo ano prieš daugelį dešimtmečių parašytojo ir valstybine premija apdovanotojo ro-mano "Broliai Domeikos". Ten gaidys lėmė žmonių veiksmus. O, žiūrėkite, ir ši-čia turime gaidį Admirolą, karvę, žirgą, žirgą Bulo-nėlį, vėlinus, hamsterius, juodas kates, paukštę kar-dinoliene. Be jų turbūt, kai kuris apsakymas nebūtų toks, koks yra, o tuo pačiu (Nukelta į 6 psl.)

■ laiškai Dirvai

DR. L. KRIAUCĖLIŪNO PAAIŠKINIMAS DĖL NERIJOS IŠVYKOS

Š. m. liepos 31 d. "Dirvoje" laiškų skyriuje K. Valius atsiliepė į mano pasikalbėjimą su "Dirvos" redaktorium, paskelbtą "Dirvoje" š. m. birželio mėn. 26 d. Savo laiške, tarp kitų minčių K. Valius kelia vieną jam neaiškų iš to pasikalbėjimo klausimą, kodėl "Nerijos" kelionės organizavimas buvo atimtas iš PLB kultūrinės tautos komisijos darbų srities, nežiūrįnt, kad "Nerijos" išvyka buvo jau PLB kultūrinės tautos komisijos suplanuota, planai paruošti ir laikas numatytas.

Kadangi "Nerijos" išvykos atėmimas iš mūsų komisijos darbų srities be jokio pasitarimo su mumis ar įspėjimo buvo man ir mano komisijai nesuprantamas ir užgaulus, tuo buvo parodyta mums nepasitikėjimas, todėl skaitytojams gal bus įdomu sužinoti šio reikalo visus faktus ir užkulius, nes čia, kaip K. Valius klausia savo laiške "Kodėl jos organizavimą pasiėmė patys didieji PLB valdybos vadovai (Kamantas ir Kleiza)? Jei jau prisiėjo pačių vadų į tos kelionės organizavimą — ar čia neatsirado kokie užkulisiniai "veiksniai", visuomenei nežinomi? Kokia čia buvo "politika" ar protektizmas?"

Pačiam pirmajam PLB kultūrinės tautos komisijos posėdyje 1979 m. gegužės 3 d. aptariant veiklos planą jau buvo numatyta "Nerijos" išvyka. Tame posėdyje dalyvavo ir pats PLB pirmininkas V. Kamantas. Šia išvyka rūpintis buvo pavesta komisijos vicepirmininkui A. Vedeigui, kuris lankydamsis keliais atvejais iPetų Amerikoje sutarė "Nerijos" išvykos patogiausią laiką ir numatė miestus, kur vyks koncertai. Tą patvirtino ir V. Kamantas laiške "Nerijos" vadovei R. Kliorienei š. m. balandžio 4 d. Jis rašo "Nerijos" koncertai numatyti tuose miestuose ir tuo laiku kaip jau anksčiau su Jumis tarėsi

PLB kultūrinės tautos komisijos narys — vicepirmininkas R. Vedeigys".

Kiekvienam mūsų komisijos posėdyje R. Vedeigys informavo apie "Nerijos" išvykos paruošiamųjų darbų eigą. Komisijos posėdžiuose dalyvavo ir PLB valdybos atstovas V. Kleiza. Reiškia, PLB valdybai "Nerijos" išvykos reikalai buvo gerai žinomi. Bet štai PLB valdybos posėdyje š. m. kovo 5 d., kuriame ir aš dalyvavau, ir referavau apie "Nerijos" išvyką, iškilo išlaidų klausimas. Aš siūliau, kad trečdalį turi apsimokėti pati "Nerija", trečdalį suranka Clevelando LB apylinkė ir trečdalį turime padengti mes. Šiuo klausimu prasidėjo diskusijos dėl "Nerijos" važiuojimo, nežiūrįnt, kad jau kelionė buvo suplanuota, laikas numatytas ir PLB valdyba apie viską buvo smulkiai jų atstovo informuojama. Ir tos dienos posėdžio protokole taip rašoma: "Šiuo klausimu taip pat gyvai pasisakė posėdžio dalyviai. PLJS valdyba turi prašymus ir yra padariusi nutarimus kitokiais būdais palaikyti ryšius su P. Amerikos lietuviais. Jiems reikalingi jaunuoliai, kurie galėtų su jais praleisti 1-3 mėnesius organizuodami stovyklas, lietuvių kalbos ir tautinių šokių kursus ir kt. Jeigu bent trys iš "Nerijos" atsirastų ir po koncertų pasilikty Argentinoje, Brazilijoje ar Urugvajuje bent vienam mėnesiui ir padirbėtų su vietos jaunimu, tada reikalingas būtų persvarstomas. Vien tik koncertuoti siūsti "Neriją" dauguma posėdžio dalyvių pasisakė prieš". Kitaip sakant, "Nerijos" išvyka po beveik metų planavimo pakibo ore, nes buvo pridėtos tam tikros sąlygos. Todėl kovo 16 d., lankydamsis Clevelande ir išlydėjęs "Ažuolyną" ir "Žibutes" į Floridą, turėjau susitikimą su "Nerija". Tame posėdyje dalyvavo M. Lenkauskienė, J. Malskis, I. Bublinskis ir G. Aukštuolis. Painformavau apie vykusį PLB valdybos posėdį. Kilo triukšmas ir net iki ašarų kai pranešiau apie įvykusį PLB valdybos posėdį ir nutarimą, kad vien tik koncertams važiuoti PLB valdyba pasisako prieš, bet jeigu bent trys "Nerijos" merginos galėtų pasilikti tada išvykos reikalai būtų iš naujo svarstomas. Daugiausia šiuo reikalu kalbėjo M. Lenkauskienė. Ji jautėsi, kaip "Nerijos" globėja ir jų vardu kalbėjo. Kada pasakiau apie statomas PLB

valdybos sąlygas, M. Lenkauskienė atkirto, kad "Nerijos" mergaitės nėra tarnaitės ir jos ten kaip tarnaitės nevažiuos. O kai pasakiau, kad jeigu ir važiuotų reikėtų trečdalį apsimokėti pačioms, tai vėl M. Lenkauskienė pareiškė, kad tokiu atveju kultūrinės tautos komisijos pagalba visai nereikalinga. Jeigu P. Amerikos jaunimui buvo apmokėta pilna kelionė, turi būti ir "Nerijai" pilnai apmokėta. Su šitokiais siūlymais aš negalėjau jokių būdu sutikti. Niekas negali sulyginti P. Amerikos ekonominių gyvenimo sąlygų su mūsų. Nes, anot dr. A. Stanevičiaus, "Ažuolyno" vadovo, į repetitijas jie vyksta ir pėsti ir važiuoti. Repetuoja nešildytose salėse, dažnai prie žvakės šviestos. O už išaustus tautinius rūbus paėmė banko paskolą. Tai tokiom sąlygom dirbo ir ruošėsi "Ažuolynas" išvykai. Tuo tarpu "Nerijos" mergaičių sąlygos visai kitokios, beveik visos profesionalės, dirbančios ir gaunančios gerus atlyginimus. Bet pilnai suprantu, kodėl M. Lenkauskienė kovojo už kelionės pilną apmokėjimą, nes dr. ir ponios Lenkauskų trys dukros priklauso "Nerijai".

Nespėjau grįžti į Chicago, tą patį vakarą Jaunimo Centre V. Kamantas man pranešė, kad jis yra jau M. Lenkauskienės painformuotas apie mūsų pasitarimus ir kad jis važiuoja už dviejų savaitių į Clevelandą tartis dėl "Nerijos" išvykos. Ir štai vėl tame pačiame balandžio 4 d. laiške R. Kliorienei V. Kamantas rašo, kad kovo 30 d. pasitarime išsiaiškinta ir sutarta:

1. "Nerijos" išvyką finansuoja Lietuvių Bendruomenės apmokėdama kelionės bilietus iš Clevelando į P. Ameriką ir atgal.

2. "Nerijos" kelionės ir koncertų reikalais iš PLB pusės rūpinsimės mudu su Vaclovu Kleiza ir palaikysime tiesioginį ryšį su "Nerija", P. Amerikos Bendruomenėmis, JAV LB kultūros taryba ir valdyba, LB Clevelando apylinkės valdybos pirmininku ir kitais".

3. "Apie visus mūsų susitarimus aš pažadėjau painformuoti PLB kultūrinės tautos komisijos pirmininką dr. L. Kriaucėliūną ir tuo pačiu perimti tolimesnį "Nerijos" išvykos tvarkymą".

4. "PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas V. Kleiza vasario mėn. lankėsi P. Amerikoje ir į ten nuvežė bei paliko visą informaciją, gautą iš R. Vedeigio, apie "Neriją" ir jos koncertus Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus Bendruomenių pirmininkams".

5. "Kelios "Nerijos" narės po paskutinio koncerto birželio 22 d. dar pasiliks

keletai savačių P. Amerikoje, kad ten galėtų dalyvaudami su lietuvių jaunimu, dalyvauti jų stovyklose, susirinkimuose ar lituanistiniuose kursuose".

O PLB valdybos posėdžio š. m. balandžio 11 d. protokole rašoma: "Nerijos išvykos į P. Ameriką reikalais tartis buvo nuvykęs į Clevelandą pirm. V. Kamantas. Pasitarimas įvyko š. m. kovo 30 d. Susitarimo išvada V. Kamantas surašė š. m. balandžio 4 d. ir laišką pasiuntė visiems dalyviams. Po koncerto Sigutė ir Viktorė Lenkauskaitė ir Rita Balytė pasižada pasilikti ilgesniam laikui ir padirbėti su vietos jaunimu. Dėl "Nerijos" trijų dainininkių pasilikimo P. Amerikoje 12 mėn. PLJS pirm. G. Aukštuolis didelio entuziazmo neparodė. Svarstant "Nerijos" išvykos klausimą nebuvo pakankamai išryškintos priežastys, kodėl šią išvyką iš PLB kultūrinės tautos komisijos turėjo perimti pati PLB valdyba". Šiame posėdyje jau "dauguma posėdžio dalyvių pasisakė už "Nerijos" išvyką į P. Amerikos kraštus, S. Kupriui susilaikius ir A. Juodvalkiui pasisakius prieš".

Taigi, naujiesiems vadovams perėmus, "Nerijos" išvyka įvyko pagal "Nerijos" ir jų globėjų padiktuotą sąlygas nepalikus mums teisės net ryšių palaikymui. Kelionė dainavo 24,816 dolerių. Iš jų 5,300 dolerių sukėlė Clevelando LB, o likusius padengė JAV LB krašto valdyba 2,000 dol. Lietuvių Fondas 2000 dol. ir PLB valdyba 15,516 dolerių. O vietoj žadėtų pasilikti P. Amerikoje trijų "Nerijos" dainininkių, kad pagal V. Kamanto pranešimą "galėtų daugiau pabendrauti su lietuvišku jaunimu, dalyvauti jų stovyklose, susirinkimuose ar lituanistiniuose kursuose, padirbėti su vietos jaunimu", pasili-

ko tik viena Siga Lenkauskaitė. "Dirvos" 31 numeryje rugp. 7 d. rašoma: "Siga Lenkauskaitė paliko tris savaites dirbti ten su vietos jaunimu, Argentinoje ji padėjo Jaunimo Sąjungos vadovams redaguoti jų leidžiamą laikraštėlį". Vietoj 1-2 mėnesių užteko trijų savaitių ir vietoj sutartų 3 merginų pasilikti, užteko vienos. Aišku, kad vienas žmogus per trumpą laiką negalėjo išpildyti PLB valdybos statomų sąlygų.

Aš manau, kad tokiomis sąlygomis ir daugiau jaunimo vietų norėtų aplankyti svetimus kraštus. Prisiminkime netaip seniai Clevelando šokių grupės "Grandinėlės", kurios dalyvių skaičius žymiai didesnis už "Nerijos", išvyką į Australiją. Plačiai spaudoje buvo rašyta, kaip buvo telkiamos lėšos kielonės išlaidoms padengti. Daug prisidėjo tėvai, pati "Grandinėlė" ir jos vadovai visokiais būdais telkė lėšas. Kaip patys vadovai išsireiškė, kad kepė blynus ir juos pardavinėjo. Nebuvo taip lengva. Išrodo, kad tada PLB valdyba šios išvykos išlaidoms padengti jokios paramos nedavė. Aš labai abejoju ar "Grandinėlė" tada atlikta misija buvo mažiau svarbi ir reikšminga, kaip dabar "Nerijos". Tai kaip matote, šioje išvykoje buvo įvelta ir "politika" ir protektizmas. Dabar skaitytojams gal bus aišku, kodėl "Nerijos" išvyka buvo iš mūsų komisijos darbų srities atimta.

Dr. L. Kriaucėliūnas

MACHINIST-WELDER-MECHANIC

Needed person familiar with hydraulic shop procedures in repair & fabrication. The salary will be determined by experience. We offer an excellent career opportunity with outstanding fringe benefits and growth possibilities. You will be expected to take product and application training as it is available.

SEND HAND WRITTEN RESUME TO:

NIX SUPPLY

AN AMFAC COMPANY

P. O. BOX 94936

OAKLAHOMA CITY, OKLA. 73143

EOE M/F (33-39)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.

7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.

6 1/2% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.

6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorį idėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-5; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Dovydeno apsakymai

(Atkelta iš 5 psl.)

nebūtų ir toks dovydėnikas!

L. Dovydeno kūrinių stilius, kaip ir visada, išdailintas, sklandus. Kai svetur dėmesys stiliui, jo sklandumui pastebimai smunka, kai pradedama pasitenkinti bet kaip suregztu sakiniu, tai stilingai parašytą knygą skaityti jau dvigubas malonumas.

K. Barėnas

Sukaktys, kurių nešvenčiame (2)

Antanas Dundzila

Lithuanian Scouts register with the Boy Scouts of America.

Scout Executive, Ed Jacobs speaking at Charter Presentation Ceremony to Lithuanian Scouts.

Since World War II when Lithuania was overrun by the Russians the Lithuanian Scout movement has been kept alive in the United States of America by Lithuanian Scouts and Scouters living in the United States. The activities of the Lithuanian Scout movement in Chicago have centered around Lithuanian Center at 71st and Western. Each Sunday 6-7 hundred Lithuanian Cub Scouts, Explorers, Girl Scouts and Mariners meet at the Center. In late 1968 the Lithuanian Scout leaders met with the leadership of the Chicago Area Council and indicated that they would like to become affiliated with the Boy Scouts of America. Since that time three new Scout Troops and one new Explorer Post have registered "through" the Chicago Area Council, Boy Scouts of America. Their District Director is Charles Mitchell who started Scouting in Lithuania.

nas ir R. Rupinskas, kad rudenį planuojamas naujas jūrų skautų laivas.

Pažymėta, kad lietuvių skautų organizacija turi savo programą ir savo stovyklavietę Michigan valstybėje, kuriomis ir ir toliau naudosis; kad bus naudojamos ir Chicago Area Council stovyklomis. Pabaigoje sakoma, kad lietuvių skautų veikla yra ilgametė, turininga ir kad ji pajėgė išlaikyti savuosius kalbos bei kilmės brožius; kad BSA, brolišką dvasiją, lietuviams mieliai priima. Nuotraukose matome Lituanicos skautus ir vadovus gamtoje; vadovus — iškilmingai priimančius registracijos diplomus ir amerikiečius skautus — apdovanojimus lietuvių dovanomis. Po viena nuotrauka C. Mitchel tituluojamas visų registruotų lietuvių skautų koordinatorium.

Tai tokia angliško straipsnio apimtis. Nežiūrint jau paminėtų netikslumų, straipsnis skamba faktiškai, šiltai ir mums palankiai.

Tokia antraštė tilpo septiniomis nuotraukomis iliustruotas, angliškas straipsnis, 1979 m. rugpiūčio mėn. leidinyje, "The Chicago Area Scouter", Vol. 9, Nr. 8, psl. 9. Straipsnio trumpą santrauką — vertimą teikiame žemiau.

Straipsnyje rašoma, kad po II-jo pasaulinio karo lietuvių skautai reikėsi JAV. Chicagos apylinkėse veikla būrėsi "Lietuvių Centro" aplinkoje, prie 71 ir Western gatvių. Reikia tikėtis, kad straipsnio autorius mūsų Jaunimo Centro (ne "Lietuvių Centro") nesumašė su 71 ir Western esančia nacių būstine, nes Jaunimo Centras, kaip chigagiečiams žinoma, yra 56 ir Western gatvių apylinkėje...

Toliau rašoma, kad 1968 m. gale (čia irgi gal greičiau norėta pasakyti "1978", bet ne "1968") lietuvių skautų vadovai užmezgė ryšius su Boy Scouts

of America (BSA) Chicago Area Council ir jiems pareiškė, kad norėtų afiliuotis su BSA. Nuo to laiko trys skautų draugovės (Scout Troops) ir viena vyčių draugovė (Explorer Post) užregistruota BSA.

Lietuvių skautų "District Director" yra Charles Mitchell, kurį iš nuotraukų lengvai atpažįstame, kad tai visuomenės mėgiamas, dabartinis Lituanicos tunto tuntininkas, Kazys Miecevičius. BSA "Scouting Coordinator" yra A. Paužuolis. Lietuviai veikia su "Common Committee", kurios pirmininku, "chairman", yra J. Paronis, o nariais — J. Kirvelaitis, S. Miknaitis (straipsnyje pažymėta, kad jis buvęs LSB Vyriausiu Skautininku), C. Mitchel ir G. Plačas.

Toliau rašoma, kad BSA draugovės Nr. 1100, 1101, 1102, 1103 ir 9100 vadovauja R. Fabijonas, T. Remeikis, V. Rapšys, R. S. Račiū-

Straipsnį atidžiau paskaičius ir žinant Lituanicos tunte vykdytus registracijos pas amerikiečius pasirošimus, kyla klausimas, kodėl šis įvykis nebuvo praneštas lietuvių visuomenei. Pvz., nei "Draugo" skautų skyriuje, nei "Skautų Aided", nei LSB Vyriausio Skautininko "Krivulė", nei kitoje lietuvių spaudoje, apie didžiausio Brolijos tunto vieneto registraciją svetimoje organizacijoje nebuvo užsiminta. Gi, kaip žinoma, nuomonių už registraciją ir prieš registraciją lietuvių tarpe būta, ir yra. Tad kodėl nepranešama, nepasidžiaugiama viešai, neparašoma saviesiems, nepaiškinama lietuviškai?

Antra, yra aišku, kad čia jau eina kalba apie veikiančių Lituanicos draugovių registraciją svetimoje organizacijoje, o ne apie pavienius mūsų skautybės darbuotojus, besidominčius skautybe bendriau, už lietuvių visuomenės ribų. Juk yra apčiuopiama skirtumas iš vienos pusės turėti pas amerikiečius pavieniai registruotų skautininkų, per kuriuos, tarp kitų dalykų, pvz., galima lengviau sekti kad ir instrukcinę BSA medžiagą, o iš kitos pusės — į kitą skautų organizaciją mums patiems registruoti savo organizuotą jaunimą. Iš straipsnio ir kitų pareiškimų nelieka jokios abejonės, kad 1979 m. Lituanicos draugovės ir Lituanicos vadovų būrys organizuotai įstojo pas amerikiečius skautus. Gal dar įdomus ir šis faktas: iš nuotraukų matyti, kad aprašytose iškilmėse dalyvavo ir tokių šeimų vaikai, kurių tėvai tunto vadovybei nedavė sutikimo vaikus registruoti pas amerikiečius.

Trečia, atrodo, kad Brolijos JAV Vidurio Rajone egzistuoja koks tai dualizmas "registruotiems" ir "neregistruotiems" vienetais. Pagal LSB Vyriausio Skautininko 1979 m. gruodžio mėn. Krivulę, LSB Vidurio Rajono vadėva yra R. Rupinskas, o straipsnis mini, kad "District Director" pareigose dirba K. Miecevičius. Taip pat naujiena, kad K. Miecevičius yra visų lietuvių kordinatorius registruotiems mūsų vienetais. Apie tokias pareigas, kurioms paskyrimas normaliai ateitų iš Brolijos Vyriausio Skautininko arba Sąjungos Pirmijos, dar irgi niekada neteko girdėti. Čia, tiesa, nėra didelis dalykas: gal straipsnio autorius suklydo, sumaišė pavardes arba aiškiai neparašė ar kalba apie lietuvių ar amerikiečių organizacijos pareigas.

Ketvirta, ryšium su šia registracija tiesiog stulpina dar vienas reiškinys, tai dabartinio Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos Pirmininko ir kitų dviejų Tarybos bei Pirmijos narių turimos pareigos amerikiečių skautų "Common Committee". Pripažįstant individualinę visuomeninio pasireiškimo laisvę bei iniciatyvą kiekvienam mūsų visuomenės nariui, yra vis dėl to nuostabu rasti tris pačių vyriausių LSS vadovybės organų narius ne tik dirbančius amerikiečių skautų organizacijoje (čia nieko blogo!), bet ir vedančius savo pačių vadovaujamos organizacijos vienetus į svetimą organizaciją. Apie šio reiškinio etiką bei logiką pakalbėsime dar vėliau.

Ir penkta, ryšium su straipsnio pažadu, kad mūsų vienetai eis savo programą registruoti pas amerikiečius. (Nukelta į 8 psl.)

DR. DOVAS ZAUNIUS (26)

Dr. Albertas Gerutis

Baltijos klauzulė prekybos sutartyse

Tai čia pirmoje eilėje tenka pasisakyti, ar šitas faktas, kad Estijos valstybės galva priėmė oficialines lenkų vaišes Vilniui, turi įtakos į Vilniaus klausimo rišimą. Čia reikia pasakyti, kad tokios įtakos nematau. Estijos valstybės galva, sustodamas Vilniui ir dalyvaudamas parengtoje demonstracijoje, parodė, kad estų politikai nedrįsta Lietuvos Lenkijos ginče bent neutralumo, nors Lietuvai estai kiekviena proga tvirtina, kad jie lietuvių-lenkų ginče esą neutralūs. Minimieji įvykiai aiškiai rodo, kad čia bijoma turėti savo nuomonę, o prisidedama prie to, kurio padėtis šiuo momentu laimingesnė. Lietuvos visuomenė, įvertindama savo kaimynų elgesį tokiais klausimais, už kuriuos kiekvienas lietuvis pasiryžęs galvą guldyti, kad tie dalykai mūsų kaimynams, kiek jie mums reikėtų teoretinių simpatijų, nei šilta nei šalta, ir kad tais klausimais jie yra ne politikos subjektai, o tik paprasti jos objektai. Jeigu Estų valstybės galva šiandien rado gali-

ma sustoti Vilniuje ir priimti oficialines lenkų vaišes, tai aš neabejoju, kad tada, kai mes būsim laimingesnėje padėtyje, jie tiek pat mažai abejos sustoti tame pačiame Vilniuje ir priimti mūsų vaišes". (Pagal "Trimitą" 1930. III. 13).

Išsamiau pacitavau mūsų užsienių reikalų ministro pasisakymą dėl įvykio, kuris anuo metu giliai sujaudino lietuvių visuomenę. Studentija tomis dienomis surengė net demonstraciją prie Estijos pasiuntinybės Kaune patalpų. Be abejo, pats netaktingas estų valstybės vyro pasielgimas neigiamai paveikė santykius su Estija ir juos gerokai sudrumstė, tuo labiau, kad tai nebuvo vienintelis toks atsitikimas. Estų generolas Laidoner, ilgą laiką ejęs jų kariuomenės vado pareigas ir turėjęs didelės įtakos Estijos bendrajai politikos linijai, atvejų atvejais pasireiškė kaip aiškus polonofilas, laukęs išganymo iš Varšuvos akivaizdoje išskirtinai eksponuotos to krašto geografinės padėties. Turiu galvoje tą aplinkybę, kad estų tautos gy-

venamoji teritorija siekiasi su Petrapiliu (Leningradu), dideliu Rusijos miestu. Kaip parodė komunistų ruoštas, bet nepavykęs pučas Taline 1924 m. gruodžio 1 d., bolševikinė vadovybė jau anksčiau kėsinosi į Estijos valstybės nepriklausomybę. Sovietinio pavojaus akivaizdoje Estijoje daugiau nekaip kur kitur reikėsi pažiu-ros, kad Lenkija galinti estus apsaugoti nuo grėsmės iš rytų.

Čia galima priminti, kad Petrapilis įkurtas nerusiškose žemėse. Ten nuo amžių gyvena estams bei suomiams giminingos giminės. Kaip vokiškieji kryžiuočiai išnaikino bei suvokietino baltų gimes Baltijos pajūrio vakaruose, taip rusiškieji carai — ar tai juodieji, ar tai raudonieji — išskerdė suomiams bei estams giminingas gentis ir užtvindė jų gyventuosius plotus rusų atėjūnais.

Su Štrandmano asmenimi surištas incidentas ilgainiui buvo užmirštas. Jis nesutrukdė 1934 metais sudaryti visų trijų Baltijos valstybių santarvę, kuri sustiprino jos dalyvių tarptautinį svorį.

24. Baltijos klauzulė prekybos sutartyse

Kai ilgėliau sustojau ties kiek sudrumstais santykiais su Estija, dera paminėti, kad dar pirmaisiais Dr. Zauniaus ministeriavimo metais akivaizdžiai pagerėjo ryšiai su kaimynine Latvija. Jau ilgesnį laiką tarp abiejų vyriausybių vyko pasirošimai naujai prekybos sutarčiai sudaryti.

(Bus daugiau)

Gražu gyventi prie Atlanto

JURGIS JANUŠAITIS

— Chicagoje karšta. Net Marquette Parke kvėpuoti sunku. Žinai, Jurgi, kad Floridoje šiuo atveju geriau. Nors gryną orą kvėpuojama. Ir šilimą lengviau pernešame. O prie Atlanto vandenyno, sakysime pas mus, Daytona Beach, visada jaučiasi malonus vėjelis, vėsuma... porina Chicagoje viešs svečias.

I pokalbį įsiterpė chigaiškė: — Bet jūs turite pastoviai šiltą orą, daug drėgmės, o mes, Chicagoje, pakentėsime porą mėnesių ir vėl...

— O tada ruduo, žiema ir štai jums malonumai... spiriasi svečias.

Kaip ten bebūtų, pagaliau rugpiūčio 1 d. dar tik švinant, su labai mieliais prieteliais iš Lakeland, Fla. Birute ir Vaciu Dzenkauskais paliekama gana tvankią Chicago ir sukame Floridos link. Puiki mašina, geras, ramus vairuotojas, malonūs pokalbininkai pačią kelionę daro nenuobodžią. Besišnekučiuodami lekiamė per kelias valstijas. Šiuo keliu ne kartą su mieliais prieteliais Maryte ir Stasiu Šarauskais kilome prie Atlanto, Daytona Beach, Floridon. Tai vis matyti vaizdai. Šį kartą greitkelį supa viešl žaluma. Nematyti vasaros kaitrų padarinių. Stabtelėjame atsigaiivinti, užkasti, pailsėti. Kelionė ir šį kartą įdomi.

Rugpiūčio 2 d. pavakaryje jau žvalgoms viename iš gražių Floridos kampelių — Daytona Beach, kurios apylinkėse — Deltonoje, Ormond Beach, Port Orange, Palm Coast paskutinių kelių metų laikotarpyje ramiam, užtarnautam poilsiui įsikūrė gana didelis skaičius, apie 150 šeimų lietuvių.

Menu anuos metus, kada pirmą kartą čia viešėdamas tesutikau šios kolonijos pionierius — viengungį Juozą Jaciką, labai mielus, dar iš Hanau stovyklos pažįsta-

mus Aldoną ir dr. Joną Sandargus ir garsų anų metų krepšininką, dabar motelio savininką Adolfą ir Viktoriją Andrulius. Tuometiniame A. Andrulio motelio kambaryje šnektelėjome ir apie galimybes Daytona Beach įkurdinti gražią, kūrybingą lietuvių koloniją. Paplanavome ir ėmėme garsiau kalbėti apie šią gražią kurortinę vietovę, apie kurią anksčiau niekas net užsiminti neužsimindavo.

Sėkla krito geron dirvon — į šią vietovę atkreipė lietuviai dėmesį ir čia ėmė kurtis. Kūrimosi galimūmai geri: Puikūs paplūdimiai, gražus Atlantas, miestas ypatingai švarus, moderniški prekybos centrai, ligoninės, moteliai, viešbučiai, condom., medicinos centrai, bažnyčios. Žodžiu čia yra viskas, kas vyresnio amžiaus žmogui, ypač pensininkui reikalinga. Pramogų gausu, tik naudokis. Apkeiliavę kelis kartus Florida, ne vienas sakė: čia, Daytona Beach, gera vieta gyventi. Čia kursimės. Ir nesigaili tai padarę. Gi mano pats didžiausias noras, kad apleidžiant lietuvių kolonijas neišsiblaškytume, kad lietuviai glaustųsi prie lietuvių, kad lietuviškos kolonijos išliktų kūrybingos, gyvos salelės. Tokių pavyzdžių turime ir Floridoje. Tad Atlantas vilioja ramiam poilsiui, o Daytona Beach su minėtom apylinkėmis yra graži ir gera vieta lietuviams kurtis, sudaryti didelę ir gražią, naują lietuvių koloniją.

Po skėčių, savo kiemelyje šnekučiuojamės su mieliais kaimynais Adolfu ir Viktorija Andruliais. Jie šios kolonijos pradininkai, parodę didelį ryžtą ir riziką anksčiau versdamiesi motelių bizniu. Šiuo metu Adolfas Andrulis turi glėbius planų, kuriais gali naudotis ir lietuviai.

Jis buvo vienas iš iniciatorių, organizuojant Palms del Mar korporaciją, kuri prieš dvejus metus iš Orlando arkivyskupijos nupirko 180 akrų gražios žemės, Daytona Beach artimoje

Algis Alksnins, nekilnojamo turto pardavėjas su Palm del Mar korporacijos prezidentu Charles Wayne, atstovauja Riverwood Co. reikalus.

apylinkėje, tik 5 mylios nuo Atlanto ir prie prekybos centrų bei įvairių reikalingų įstaigų.

Toje korporacijoje buvo 5 ryžtingi lietuviai, ėmę riziką už žemės įsigijimą. Adolfas Andrulis tos korporacijos dabartinis prezidentas.

Ši lietuvių korporaciją ši pavasarį susijungė su Charles Wayne kompanija, tapdama lygiais partneriais. Amerikiečiai yra prityrę statybininkai, finansininkai ir advokatas. Nupirkta žemė ruošiamą statybą. 40 akrų žemės paruošė lietuviai. Pravedė gatves, vandentekį, kanalizaciją, elektros ir telefono tinklus, iškasė ežerą, gatvės asfaltuotos. Šiame plote bus pastatyta apie 90 rezidencinių namų. Visas tas projektas vadinsis "RIVERWOOD" vardu. Likę 140 akrų statybą bus pradėti ruošti netrukus. Viso "Riverwood" projekte numatoma pastatyti 420 rezidencinių namų ir dalį taip vadinamų townhouse. Bus projektas gražiai išplanuotas, gražios gatvės, ežerėliai, klubas, teniso aikštės.

Kompanija jau baigia statyti keletą pavyzdinių namų. Pagal šiuos modelius bus priimami žmonių užsakymai ir kompanija namus pastatys pagal klientų pageidavimus. Namų kainos, atrodo, labai prieinamos. Sakysime dviejų miegamųjų, su Florida kambariu, gerai išplanuotas namas, su žemės sklypu tekaštus apie 53,000 dolerių.

Pati gyvenvietė gražiame

miške, kur medžiai paliekami statant namus. Labai rami vieta. Tad ir kyla mintis, ar nevertėtų lietuviams grupėmis čia keltis gyventi. Kompanijos prezidentas Beighle pažadėjo lietuviams pirmumą pasirenkant projekte sklypus. Kompanijoje lietuvių investorių — šerinkus atstovauja Palms del Mar korporacijos prezidentas Adolfas Andrulis, kurio adresas yra: 7 Talo Circle, Port Orange, Fla. 32018, tel. (904) 761-3625. Jam, lietuviams padėti, talkins korporacijos dalinin-

kas, nekilnojamo turto pardavėjas Algis Alksnins ir Haris Lapins. Šie vyrai mielai užinteresuotiems suteiks pilnas informacijas.

Tad ieškodami geresnės vietos naujam gyvenimui, atsiminkime, kad Daytona Beach su savo gražiomis apylinkėmis lietuviams visais atžvilgiais yra gera vieta kurtis.

Riverwood, kaip minėjau, yra 5 mylios atstu nuo pajūrio. Tai tik kelių minučių važiavimas. Už tai čia namai žymiai pigesni, ne kad visai arti jūros. Bet juk ne visi ir veržiasi pajūrin. Kiti nori gyventi ramioje užuovėjoje, gražiame kampelyje, o tokį surasite Daytona Beach — Riverwoode.

Apie lietuvių ryžtą pakalbėsime plačiau kita proga.

WANTED EXPERIENCED MACHINISTS
OD & ID PRECISION GRINDERS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.
Also needed
MANUFACTURING PLANNERS
Steady work, overtime & fringe benefits. Send resume to:
EMCO
7424 Greenbush Ave.
North Hollywood, Calif. 91605
213-764-0901 (33-39)

EXPERIENCED
HOUSEKEEPERS
Needed for high rise condo. Day & evening shift. At least 3 years professional experience required. Take charge type. Good starting wages.
216-221-6063 (33-36)

"Amber Holidays"

1980 M. EKSURSIJOS
I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Rugsėjo 24 — \$899.00 Spalio 8 — \$879.00
Gruodžio 26 — \$779.00

KELIONĖS I LIETUVĄ 1981 M. PRASIDEDA
KOVO 25 D.

REGISTRACIJAS PRIIMAME DABAR.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Įstaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Sukaktys...

(Atkelta iš 7 psl.)

mas ir t.t., 1980 pavasarį jau buvo žinomas amerikiečių pageidavimas, kad mūsų skautai nešiotų amerikiečių uniformas...

Nežiūrint kelių faktinių klaidų bei čia dar neliečiant principinio registracijos fakto, straipsnis lietuviams skautams yra palankus ir šiltas. Šia prasme, nėra jokios kalbos, čia buvo pozityvus pas amerikiečius skautus užsivangavusių mūsų vadovų įnašas.

Principinį registracijos reikalą pasvarstysime kituose "Dirvos" numeriuose. (Bus daugiau)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VIENUOLIKA DIENŲ LIETUVŲJE

DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ BŪNANT LIETUVOJE 11 DIENŲ.

I Kelionė — rudenį: spalio 1-16. 16 dienų kelionė, iš jų 11 dienų Lietuvoje, 2 Varšuvoje ir 1 Frankfurte\$1,349.00

II Kelionė — žiemą: gruodžio 20 — sausio 4. 16 dienų kelionė, iš jų 11 dienų Lietuvoje, 2 Varšuvoje ir 1 Frankfurte\$1,349.00

III Kelionė — vidury spalio: spalio 12-22. 11 dienų kelionė, iš jų 6 dienos Lietuvoje, Varšuvoje ir 1 Frankfurte\$1,049.00

Keliaujama Lufthansa lėktuvais iš Bostono ir New Yorko. Kainos skrendant iš šių miestų. Papigintos kainos galimos ir iš kitų miestų suderinant su šiais skridimais.

Vietų skaičius ribotas. Iš anksto rezervuojant yra garantija gauti vietą. Rezervacijos ir informacijos reikalais kreiptis:

BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MA. 92168
(617) 969-1190

Daromi giminių išskvietimo dokumentai.

PROJECT ENGINEERS

Expanding organization with oil related product line is seeking BSME's design experience to work in our Engineering Dept. in a "Hands On" atmosphere.

Duties will consist of coordinating products from infancy into production.

We offer salary commensurate with level of experience, outstanding benefits including extensive health and dental insurance, stock purchase and retirement program.

SEND RESUME IN CONFIDENCE TO INDUSTRIAL RELATION MGR.

TOTCO

DIVISION OF BAKER INTERNATIONAL
3220 South High Street
Oklahoma City, Oklahoma 73129

Equal Opportunity Employer, M/F

(33-34)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

GEGUŽINĖ PRALEIDUS

St. Butkaus šaulių kuopos gegužinė surengta rugpiūčio 17 d. S. ir A. Vasiulių sodyboje praėjo su pasisekimu.

Nežiūrint, kad lietus lyjo, atvykę šauliai ir svečiai sodybą pilnai pripildė. Šv. Mišias atnašavo kun. A. Babonas, o giedotinoms dalims vadovavo Jonas Mikulionis.

Po mišių sekė meninė dalis: Rūta ir Vyte šnapšytės kanklėmis pakankliavo: "Motinėle širdužėlė" ir "Linelius roviau ne viena". Aktorių roviau Balys paskaitė Balio Gražulio parašytą humoristinę poemą "Šauliai" ir St. Kaunelienė iš plokštelės perdavė L. Norėikos įkalbėtą "Jūratė ir Kastytis ir Čičinskas".

Nustojus lyti buvo persikelta į gražų Vasiulių sodelį, o likusiojoje patalpoje tiekiami pietūs. Jono ir Stasio Bartkų aptarnaujama bare troškuliui numarinti gėrimų nerūko ir galėjo gauti ko tik kas norėjo, Dovanų dalinimą pravedė Irena Laurinavičienė. Marijonas šnapštys ir R. Macionis. Suaukotų dovanų buvo daug ir laimė nusišypsuoja ne vienam. Nors po pietų lietus ir nelyjo, bet šilumos užtektinai tai nebuvo. Mačiau kiti net šlidėsi prie užkurto laužo. Į gegužinę buvo atvykusių ir LFB

studijų — poilsio savaitės keletos dalyvių: kun. V. Daubušis, dr. J. Girnius, rašytojas-poetas A. Bagdonas ir kiti.

ISVYKOS

Naujienoms paremti išvyka Onos ir Česio Šadeikų sodyboje rengiama rugpiūčio 31 d. Pradžia 12 val. Rengia Naujienoms paremti komitetas.

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos išvyka "Pilėnuose" įvyksta rugsėjo 14 d. Šauliai iš anksto ruošiasi visus gražiai priimti, o seses šaulės skaniais lietuviškais valgiais pavaišinti.

PARAPIJAI PAREMTI PIETŲS

Šv. Antano parapijai paremti Detroito Lietuvių Organizacijų Centro valdyba rugsėjo 28 d. 12 val. parapijos patalpose rengia pietūs. Norintieji pietuose dalyvauti registruojasi pas Antaną Sukauską tel. 561-1769.

HARD CHROME PLATERS

New operation in Nashville, Tenn. Ground floor opportunity and pay with experience. Profit sharing and possible partnership for full charge person. 3 bedrm. home can be furnished. Call 615-262-3084 or 615-262-0506 Collect.

A. A. INDUSTRIES

3301 Ambrose

Nashville, Tenn. 37207

(30-33)

JOIN OUR TEAM

Enjoy our benefits, attractive work environment and convenient location.

REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

DAY SHIFT. PLUS ROTATING SHIFT.

Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policy & fringe benefits.

LYNN HOSPITAL

25750 W. OUTER DR.

LINCOLN PARK, MICH. 48146

313-383-6000, Ext. 305 Mrs. JORDAN

Equal Opportunity Employer

(29-33)

OPPORTUNITY FOR PHYSICIANS AND REGISTERED NURSES

New 34 bed acute care hospital on the campus of The University of the South is looking for the right persons to fill registered nursing and physicians positions on all shifts. Located in the scenic Tennessee Mountains the facility has a growing medical staff. It offers the chance to develop your own ideas and put them into action; financially attractive; housing arrangement, and the chance to enjoy many campus activities.

CALL OR SEND RESUME TO:
ADMINISTRATOR OR DIRECTOR OF NURSING
EMERALD-HODGSON HOSPITAL
University Ave., Sewanee, Tn. 37375.

Phone: 615-598-5691.

(33-38)

VERTICAL BORING MILL HAND

4 YEARS EXPERIENCE

Print Reading, Owns Tools, Setup And Close Tolerance

PROFIT SHARING

AIR CONDITIONED PLANT

COST OF LIVING

TOP WAGES

COMPANY PAID BENEFITS

EONIC INC.

World's Leading Cam Mfr.

Loc. at I-75 S. Service Dr.,

2 BLOCKS S. OF 7 MILE RD.

464 E. Hollywood, Detroit, Mich. 48203

Apply in person or phone

313-893-8100

Equal Opportunity Employer M/F

(33-34)

WANTED REGISTERED NURSES

All services and rotating shift. Good starting salary & fringe benefits. Must be eligible and licensed for State of Texas.

Apply call or write to:

DR. JESSE BROOKS

BROOKS HOSPITAL INC.

P. O. Box 272

Atlanta, Texas 75551

214-796-2873 or 214-796-2244

(32-38)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED TOOL & DIE MAKERS

To work & live in small congenial community. Must have job shop experience & be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work. Good salary and benefits.

Write to:

MID SOUTH MACHINE & TOOL CO.

P. O. Box 1080

Dyersburg, Tenn. 38024

(31-35)

Opportunity for Journeyman TOOL & DIE MAKERS

With a heavy grinding experience. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

\$15.00 per hour for qualified men. Steady work and all fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE TO:

VERSATILE ENGINEERING

1611 W. 135th Street

Gardena, Ca. 90249

218-532-6044

(28-37)

WANTED EXPERIENCED SEWING MACHINE OPERATORS

Experienced, factory sewing machine operators to fill available sample making positions. Steady 5 day week.

APPLY IN PERSON

BRIDAL ORIGINALS INC.

1717 OLIVE ST.

ST. LOUIS, MO.

or call for appointment 314-436-0070

(29-38)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED TOOL & DIE MAKERS

and

MACHINE OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Wages and fringe benefits negotiable.

Send resume to:

ALPHA MANUFACTURING CO.

1717 Peoples St.

Columbia, S. C. 29203

803-754-3772

(27-34)

Garlams ir Žygams rugpjūčio 10 d. buvo didelė šventė. Ta dieną buvo Clevelande Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pakrikštytas iš Kalifornijos atvežtas Pauliaus ir Nijolės sūnus. Nuotraukoje iš kairės: tėvas dr. Paulius Žygas, krikšto motina Eglė Žygaitė laiko ant rankų Jonuką Kęstutį Paulių, klebonas kun. Balys Ivanauskas, krikšto tėvas Povilas Martinkus ir motina Nijolė Garlaitė-Žygienė. Nuotraukoje nėra senelių Onos ir Kęstučio Žygu ir Stefos ir Jono Garly.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

F. Česonis, Baltimore 2.00
K. Morkūnas, Phoenix .. 7.00
Br. Michels, Sarasota 3.00
N. Chernetzky, Cleveland 7.00
B. Vanagas, Australija .. 9.00
K. Mažonas, Parma 100.00
A. Balčiūnienė, Santa Monica 2.00
E. Jasinskis, Chicago 5.00
J. Bagdonskis, Lake Geneva 8.00

J. Mulokas, Santa Monica 10.00
J. Jankus, Woodhaven .. 5.00
P. ir G. Dargiai, Pittsburgh 25.00
E. Lembergas, Agoura .. 12.00
J. Shelton, Titusville 2.00
J. Petronis, Los Angeles 37.00
Balfo Detroito Skyrius .. 10.00
L. Norvaiša, Feasterville 2.00
ALT S-gos Valdyba* Los Angeles 100.00
Dr. A. Aželis, Cleveland 2.00
G. Stančius, Mount Vernon 7.00
Lietuvių Tautiniai Namai, Los Angeles 100.00

B. Laucė, Cleveland 2.00
V. Ramonis, Cleveland .. 2.00
V. Knistautas, Cleveland 7.00
V. Vilkutaitis, Vokietija 50.00
X. Y., Miami Beach 7.00
M. Peckienė, Chicago 5.00
G. Taoras, Cleveland 5.00
V. S. Abraščiai, Palm Coast 50.00
St. Butkaus Šaulių Kuopa Detroito 25.00
R. Gulbinas, Oakton 12.00
O. Biežienė, Oak Lawn .. 12.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuosimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuosimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarūs taupymo nuosimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuosimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas metų ketvirčiais.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

Oktoberfest

"At the Center of Everything"

CLEVELAND CONVENTION CENTER

Labor Day Weekend

- ★ 30 Nationality Dance Groups
- ★ Dozens of oompah-pah bands
- ★ A Harvest of Food
- ★ A River of Beer
- ★ Arts and Crafts Exhibits
- ★ Amusement Rides for Children

FRI., SAT., SUN., MON.

AUG. 29th THRU SEPT. 1st

NOON TO 11 PM EACH DAY

Admission \$4.00.

Golden Agers Free Noon to 3 PM each day.

Children under 14 free admission anytime.

OPEN SUNDAY 1-4

18003 Neff Rd.

17906 Marcella Rd.

958 East 178 St.

GEORGE KNAUS

Realtor

481-9300

819 East 185 St.

NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

PHONE: 486-2530

EUCLID, OHIO 44119

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATOR

PILNATEISĖ NEKILNOJAMOJO TURTO ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing [staigose]:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikala kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokėsiu ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti

DIRVOS 65 METŲ SUKAKTUVINIAME BALIUJE

1980 m. rugsėjo 27 d. 7 val. vak. Lietuvių Namų salėje, Clevelande.

MENINĖJE PROGRAMOJE VISŲ MĖGIAMA DAINININKĖ

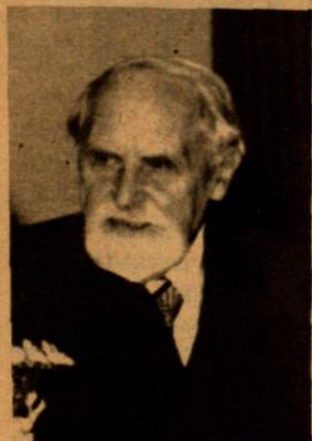
Vanda Stankuvienė

Šilta vakarienė, gėrimai. Šokiams gros Ažuolo Stelmoko orkestras iš Chicagos.

Vietas prašome rezervuoti pas: K. Karalį tel. 229-2419, Gr. Plečkaitienę — 531-3474,

D. Ramonienę — 481-6562 ar Dirvoje — 431-6344.

Kaina asmeniui \$ 17.50

• Kazimieras Mažonas, provizorius, 94 metų amžiaus, vienas pirmųjų lietuvių buriuotojų, kuris prieš karą su savo jachta "Baltoji Gulbė" aplankė Skandinavijos kraštus ir Angliją, aktyvus lietuvių veikime Klaipėdoje, karo audrų atbėgimas apsigyveno Parmoje, Ohio. Dirvos skaitytai jį pažįsta ir iš jo vertingų atsiminimų, kuriuos yra spaudinęs Dirvoje.

Atsiliepdamas į Vilties draugijos valdybos atsišaukimą paremti Dirvą, mininčią 65 m. sukaktį, padidino Vilties įnašą, atsiųsdamas 100 dolerių ir rašo, jei tik sveikata leis, būtinai dalyvaus sukaktuviniame Dirvos baliuje rugsėjo 27 d. Lietuvių Namuose.

Ačiū už paramą ir laukime baliuje.

SKAUČIŲ TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. rugsėjo 14 d., sekmadienį, 11:30 val. (tuojau po pamaldų) yra šaukiamas Neringos tunto skaučių motinų ir tėvų susirinkimas DMNP parapijos mažojoje salėje.

Tėvų dėmesys yra nepaprastai svarbus vaikų užsiėmimams, todėl tikimasi, kad visi tėveliai galės dalyvauti ir susipažinti su

tunto vadovėmis ir jų dukrelėmis pramatomą veiklą.

SKAUTIŠKOJO DARBO METŲ PRADŽIA

Po sėkmingos vasaros stovyklos, Neringos ir Pilėnų tuntai pradeda naujus skautiško darbo metus rugsėjo 15 d. sueiga.

Pirmadienį, rugsėjo 15 d., 7 v. v. punktualiai, skautės ir skautai uniformose renkasi DMNP parapijos salėje.

Kaip ir anksčiau, sueigos vyks kiekvieną pirmadienį tuo pačiu laiku, nustatyta tvarka. Besidomintieji skautiška veikla maloniai kviečiami atvesti savo vaikus prieš sueigų pradžią.

• SLA 136 kuopos gegužinė įvyks š. m. rugpiūčio 31 d. 1 val. p. p. Kazio Gaižučio sodyboje 20230 Miller Ave. Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

MOKINIŲ REGISTRACIJA

Tėvai prašomi užregistruoti visus vaikus, kurie šįmet lankys Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vaikų darželį, o taip pat ir į kitus skyrius įstojančius naujus mokinius. Registracija įvyks sekma-

dienį, rugpiūčio 31 d., 11 val. ryto DMNP parapijos kavinėje.

Mokykloje veiks 12 skyrių, vaikų darželis ir specialioji klasė silpnai kalbantiems ar visai nekalbantiems lietuviškai. Bus dėstoma lietuvių kalba ir literatūra, Lietuvos istorija ir geografinė, visuomenės mokslas, tikyba, dainavimas, tautodailė ir liaudies instrumentų muzika. Vaikai taip pat bus ruošiami lietuviškai išpažinčiai ir pirmajai šv. Komunijai.

Smulkesnę informaciją teikia mokyklos direktorė V. Bučmienė (tel. 481-0653).

MOKSLO METŲ PRADŽIA

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių vasaros darbų patikrinimas ir pataisų egzaminai įvyks trečiadienį, rugsėjo 3 d., 7 val. vakaro DMNP parapijos mokykloje.

Mokslas visiems mokiprasidės šeštadienį, rugsėjo 6 d. Tą rytą visi mokiniai ir jų tėvai prašomi atvykti į DMNP parapijos salę 8:45 val. Ten visi pasiruoš eisenai į bažnyčią. Po pamaldų ir bendro susirinkimo mokiniams prasidės pa-

Tradicija virtęs Clevelande rengiamas Oktoberfest, šiais metais įvyks rugpiūčio 29 iki rugsėjo 1 nuo vidudienio iki 11 val. nakties Cleveland Convention Center patalpose. Dalyvaus apie 30 tautinių šokių grupių, gros dvylika orkestrų, puikus maistas ir alus liesis upeliais. Įėjimas tik 4 dol. Pensininkams iki 3 val. p. p. įėjimas veltui. Vaikai iki 14 metų įleidžiami visą laiką veltui.

mokos, o tėvams — pasitarimas su tėvų komitetu.

• Lietuvių Klubas rengia savo metinę gegužinę rugsėjo 1 d. kroatų sodyboje, 10022 Mullberry Rd., Munson Township. Visi kviečiami atsilankyti.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelėlių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

Clevelando skautija ruošiasi 30 metų sukakčiai. Tuo reikalu vadovai rugpiūčio 20 d. buvo susirinkę posėdžiui pasitarti. Iš kairės: A. Bakūnienė, G. Kijauskienė, L. Čipkutė, A. Miškinis, M. Juodišius, B. Juodikienė, S. Gedgaudienė, J. Budrienė, R. Belzinskas, V. Petukauskas ir D. Kižys.

V. Bacevičiaus nuotr.

**MALONIAI KVIEČIAME DALYVAUTI
CLEVELANDO
KARIN. A. JUOZAPAVIČIAUS
ŠAULIŲ KUOPOS**

**SPORTO UŽBAIGTUVIŲ
VAKARIENĖJE**

Šeštadienį, rugpiūčio 30 d., 7:30 v. v.

**LIETUVIŲ NAMŲ
VIRŠUTINĖJE SALEJE.**

Meninę dalį atliks dainos ir žodžio SUTARTINĖ iš New York. Šokiams gros STRIMAČIO orkestras. Dėl bilietų prašome skambinti valdybos nariams telef. 942-5989, 383-8225 ar 481-0516.

DIRVA

DIPLOMATAI DEMOKRATŲ PARTIJOS KONVENCIJOJE NEW YORKE

Šimtas trylika ambasadų, pasiuntinybių ir diplomati- nių misijų Washington at-

siuntė į New Yorką savo ambasadorius ir kitus aukš- tus pareigūnus dalyvauti svečiais - stebėtojais Demo- kratų Partijos Konvencijo- je rugpiūčio 11-14 dienomis.

Pranešame, kad š. m. rugpiūčio 16 d. staiga mirė

SAULIUS TOMAS VYTAUTAS

Z A U N I U S

sulaukęs 50 m. amžiaus. Nuliūdime liko motina Vincė Jonuškaitė-Zaunienė-Leskaitienė, sūnus Do- vas, seserys Giedrė Zauniūtė, New Jersey, dr. Augusta šaulienė su šeima, Chicagoje, Danutė Alleman su šeima, Oregon, teta Kazimiera Petru- lienė su šeima, Chicagoje, pusseserys, pusbroliai ir kiti giminės Lietuvoje. Laidojamas iš Our Lady of Sorrows bažnyčios Kalvarijos kapinėse.

Mūsų brangiam prieteliui

SAULIUI-TOMUI ZAUNIUI

taip nelauktai ir per anksti iš gyvųjų tarpo išsiskyrus, skaudaus gedulo ištiktiems jo mo- tinai VINCEI JONUŠKAITEI-ZAUNIENEI- LESKAITIENEI, jaunam sūnui DOVUI, se- serims GIEDREI ir AUGUSTAI širdingą užuojautą reiškia

Stepas ir Aldona
Mackevičiai

A. A.

KUNIGUI JONUI GRIGONIUI

mirus, jo motiną O. GRIGANAVICIENĖ, brolių JUOŽĄ, seseris ONĄ ir V. NIKŠTE- NIENĖ su šeima bei visas gimines ir pažįs- tamus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjau- čia ir kartu liūdi

Lazdinių šeima

Brangiam

A. A.

KUN. JONUI GRIGONIUI

mirus, jo seseriai VERUTEI NIKSTENIENEI su šeima reiškiam nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdimė

Ona ir Juozas
Jankai
Albina ir Vytautas
Bakūnai

Lietuvos, Latvijos ir Esti- jos pasiuntinybės taipgi bu- vo atstovaujamos.

Rugpiūčio 11 dienos va- kare žymi Demokratų Par- tijos veikėja turtuolė Carol Haussamen surengė diplo- matams šaunų priėmimą savo ištaigingoje rezidenci- joje Central Park South. Po priėmimo diplomatai buvo nuvežti į Madison Square Garden kur specialiose pa- talpose galėjo stebėti Kon- vencijos eigą.

Atsisveikinimui rugpiūčio 14 d. vakare New Yorko mieste komisionierė Barba- ra Margolis taipgi suruošė vaišes savo rezidencijoje diplomatams ir aukštiems New Yorko miesto pareigū- nams dalyvaujant miesto merui Koch. Po vaišių sve- čiai buvo nuvežti į Madison Square Garden pasimatyti su Valstybės Sekretorium Muskie ir dalyvauti Kon- vencijos užbaigimo ceremo- nijose.

Lietuvos generalinis kon- sulas Anicetas Simutis su žmona atstovavo Lietuvos Pasiuntinybei atstovo dr. S. A. Bačkio pavedimu. Jie da- lyvavo Konvencijoje ir abie- juose priėmimuose.

PAPILDYMAS DĖL LENGVOSIOS ATLETI- KOS IR ŠAUDYMO PIRMENYBIŲ

Pereitam Dirvos numerį paskelbtuose pranešimuose apie šiaurės Amerikos Pa- baltiečių lengvosios atleti- kos ir šaudymo pirmenybes buvo nepamiršta, kad šios abi varžybos yra kartu ir šiaurės Amerikos lietuvių pirmenybės, kurios bus iš- vestos iš Pabaltiečių varžy- bų pasekmių.

SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas įvyks rug- sėjo 4-7 d.d. Tabor Farmoj, Sodus, Mich. Programoje numatytos šios paskaitos:

Rugsėjo 4 d. 2 val. Vytau- tas Kavolis, "Pradžios ir pabaigos". Romas Misiūnas, "Pabaltijo valstybių pri- klausomybės periodo lygini- mo problemos". 8 val. Bro- nius Vaškelis, "Keliai ir ke- lėliai į lietuvių teatro Ame- rikoje istoriją".

Rugsėjo 5 d. 10 val. My- kolas Drunga, "Tiesos ir laisvės santykis". 2 val. Leonardas Gerulaitis, "Raš- tas ir spauda Lietuvos Di- džiojoj Kunigaikštijoje". Ro- mas Misiūnas, Romas Sa- kodolskis, Rimvydas Šilba- joris ir kt., "Pokalbis apie lietuvių ir ukrainiečių stu- dijų centrus Amerikoje". 8 val. Viktoras Vizgirda, "Mo- dernizmo ir primitivizmo pradai lietuvių dailėje".

Rugsėjo 6 d. 10 val. Haris Perelšteinas, "Pokalbis apie Ažuoliuko chorą ir Lietuvos muzikinį gyvenimą". 2 val. Liubomir Hajdo, "Lietuva ukrainiečių akimis". Jurgis Blekaitis, Bronius Vaškelis ir Tomas Venclova, "Lietu-

viai poetai svetimose aplin- koje: Donelaitis, Baltrušai- tis, Radauskas". 8 val. Dau- giakalbė poezija: Tomas Venclova ir Al. Žolynas. Da- riaus Lapinsko "Tolminkie- mio kantata" pianinui, mez- zosopranui ir smuikui: Lai- ma Lapinskienė, Darius La- pinskas, Aras Lapinskas. "Grėsminga poezija": Ju- lius Lintakas, Liūtas Moc- kūnas, Rimas Vėžys.

Rugsėjo 7 d. 10 val. Vio- leta Kelertienė, "Moteryų proza ir moterys prozoje 1890-1937".

Suvažiavimo metu — Li- no Katino akvarėlių paroda.

Norintieji dalyvauti kvie- čiami registruotis iš anks- to: Suvažiavimo rengimo komisija, c/o Mr. V. Adam- kus, Tabor Farm, Sodus, Mich. 49126. (Telef.: 616- 925-6404).

SUKAKTUVINIS SUVAŽIAVIMAS

Alto vadovybė planuoja, kaip sėkmingiau pravesti Amerikos Lietuvių Tarybos metinį suaktuvinį 40-tą suvažiavimą spalio 18 d. Tautiniuose Namuose, Chi- cagoje. Skyriai taip pat pat pradeda šiam neeiliniam suvažiavimui ruošti.

• Nelė S. Mockuvienė, gyv. Yucaipa, Calif., Lietu- vos Dukterų organizacijos vadovybės paskirta atsto- vauti šią organizaciją San Bernadino apskrityje esan- tiems lietuviams. Ten vi- si lietuviai reikalingi ko- kios nors labdaringos glo- bos bei patarnavimo prašo- mi kreiptis į N. Mockuvie- nę, tel. (714) 797-3654.

BOSTON

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Laisvės Varpo rudens koncertas, pasikeitus aplin- kybėms, įvyks spalio 5 die- ną, o ne 12, kaip buvo skel- biama parengimų kalendo- riuje. Tam koncertui reng- ti yra susidarius net specia- lus komitetas: Aloyzas Ast- ravas, Danielius Averka, Juozas Kapočius, Juozas Kuncaitis, Antanas Matjoš- ka, Ona Merkienė ir rašy- tojas Stasys Santvaras.

Laisvės Varpo radija pro- grama nuo rugpiūčio 24 d. perduodama iš stotis WCAS Cambridge, banga 740. Praneškite Laisvės Varpo vedėjui, ar gerai gir- dite.

A. A.

AGR. JURGIUI BAUBLIUI

netikėtai mirus, jo žmoną ELENUTĘ, duk- rą RŪTĄ su vyru, brolius ir visus artimuo- sius giliai užjaučiame

A.L.T. S-gos Detroito
Skyriaus Valdyba

Mylimai motinai OLGAI SAKAVIČIE-

NEI mirus,

DR. IRENAI JASIENEI

ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Ohio Lietuvių
Gydytojų Draugija

A. A.

OLGAI SAKAVIČIENEI

mirus, jos vyrui VOSYLIUI, dukrai dr. IRE- NAI JASIENEI, sūnui JURGIUI SAKUI ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Bergų šeima